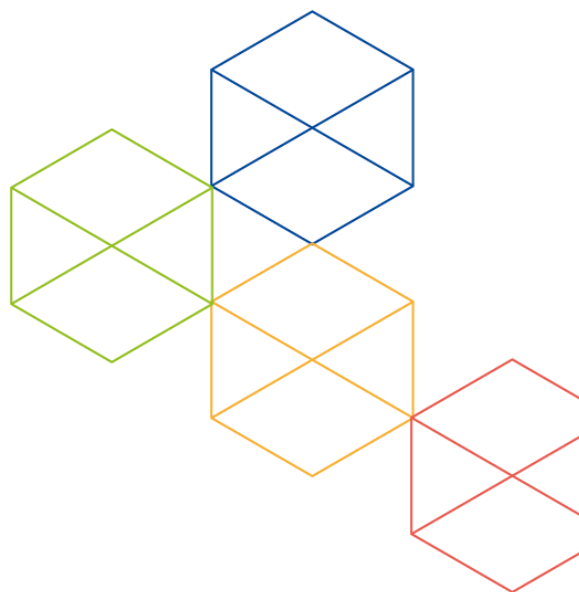

Centrum
Inicjatyw
Lokalnych

DIAGNOZA SPOŁECZNA 2018

Mapa potrzeb i zasobów południowej części osiedla Wilda

RAPORT

redakcja

Weronika Khan

Tomasz Szwałek

Poznań, 2018

Raport powstał na podstawie badań zrealizowanych w ramach projektu Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ”
Projekt dofinansowany z budżetu Miasta Poznania #poznanwspiera

SPIS TREŚCI:

1. WPROWADZENIE	 3
2. RYS HISTORYCZNY OSIEDLA WILDA	 5
2.1. RELACJE MIĘDZYLUDZKIE W CZASACH PRL	 6
3. ZASOBY POŁUDNIOWEJ CZĘŚCI OSIEDLA WILDA	 11
3.1. ZASOBY O CHARAKTERZE MATERIALNYM	 12
3.2. ZASOBY INSTYTUCJONALNE	 20
3.3. ZASOBY LUDZKIE	 28
3.4. ANALIZA POTENCJALNYCH PARTNERÓW	 30
4. DIAGNOZA RELACJI SĄSIEDZKICH, POTRZEB I PROBLEMÓW MIESZKAŃCÓW	 36
4.1. ANALIZA RELACJI SĄSIEDZKICH	 39
4.2. ANALIZA POTRZEB, PROBLEMÓW ORAZ ZAANGAŻOWANIA MIESZKAŃCÓW	 41
4.3. WNIOSKI	 46
5. EMPOWERMENT W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ – WPŁYW	 48
5.1. ANALIZA WYNIKÓW I WNIOSKI	 49
6. EWALUACJA KOŃCOWA PROJEKTU	 53
6.1. WNIOSKI I REKOMENDACJE REALIZATORA PROJEKTU	 54
7. PODSUMOWANIE	 56

1 / WPROWADZENIE

Opublikowany raport jest efektem działań podjętych w 2018 roku przez Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Przystań” - realizatora projektu pod nazwą **Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ”**. Wspomniany projekt został dofinansowany z budżetu Miasta Poznania w związku z realizacją zadania publicznego dotyczącego działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.

Mapa potrzeb i zasobów południowej części osiedla Wilda jest dokumentem, który ma stanowić podstawę planowania pracy ze społecznością zamieszkującą ten obszar miasta Poznania (wyznaczony w granicach: od strony północnej ul. Hetmańską, od zachodu trasą linii kolejowej nr 271, od południa trasą linii kolejowej nr 272, od wschodu nurtem rzeki Warty). Jest to narzędzie, które ma służyć podmiotom we wdrażaniu odpowiednich działań, zgodnie z modelem Organizowania Społeczności Lokalnej (OSL), dążących do:

- aktywizowania i mobilizowania społeczności lokalnej oraz instytucji,
- budowy partnerstwa lokalnego ukierunkowanego na osiągnięcie trwałej i korzystnej zmiany społecznej,
- tworzenia i wspierania mikrospołeczności,
- integrowania i edukowania mieszkańców,
- ułatwiania lokalnej komunikacji społecznej i udostępniania informacji, zwłaszcza obywatelskiej.

Należy pamiętać, że organizowanie społeczności lokalnej to długofalowy proces budowania w ludziach poczucia odpowiedzialności za konkretną wspólnotę terytorialną lub kategoryalną, a także proces tworzenia sieci współpracy lokalnej, która będzie się wzajemnie wspierać i starać rozwiązywać problemy w celu poprawy ogólnej jakości życia w danej tkance miejskiej. W związku z powyższym, zawarta w tym dokumencie analiza, a także wnioski i rekomendacje nie wyczerpują w pełni poruszonego tematu. Po pierwsze, społeczność lokalna ulega ciągłym zmianom, zarówno tym migracyjnym jak i tym związanych z rozwiązywaniem poszczególnych problemów i pojawianiem się kolejnych, nowych potrzeb. Po drugie, przeprowadzone badania nie stanowią całościowego obrazu zasobów znajdujących się na terenie badanej części osiedla (m.in. ze względu na przyjrzenie się historii osiedla dopiero od okresu powojennego, analizę jednego z pięciu wymiarów empowermentu w społeczności

lokalnej, czy wstępne zainicjowanie po stronie realizatora budowy partnerstwa lokalnego i krótką historię tych spotkań). Mimo wszystko, jest to dokument, który w porównaniu do zeszłego roku, daje podstawy do podejmowania działań w przyszłości, zgodnie z założeniami modelu OSL.

W niniejszym raporcie zawarto szereg informacji uzyskanych w oparciu o literaturę, badania ilościowe oraz jakościowe, a także zebrane doświadczenia w ramach realizacji działań podjętych w 2018 roku przez realizatora projektu. Mapa zasobów i potrzeb południowej części osiedla Wilda została podzielona na kilka rozdziałów. Z jednej strony, można zapoznać się z rysem historycznym osiedla Wilda w czasach PRL (okres 1952-1989r.), a konkretnie z obrazem społeczności tego osiedla spisany przez dr Magdalenę Mrugałską-Banaszak, a z drugiej strony poddano analizie obecny stan zasobów materialnych, instytucjonalnych oraz ludzkich, co było też wypadkową organizowanych spotkań z potencjalnymi partnerami lokalnymi. W raporcie została także zawarta analiza badań ankietowych mających na celu określenie istniejących obecnie relacji sąsiedzkich, potrzeb i problemów mieszkańców. Jednym z kluczowych elementów diagnozy było przeprowadzenie badania wymiaru empowermentu dotyczącego poziomu poczucia wpływu i decyzyjności społeczności lokalnej, co pozwoli podjąć odpowiednie kroki w procesie budowania/wzmacniania potencjału tej wspólnoty. Realizator projektu w oparciu o ewaluację końcową zdecydował podzielić się swoimi doświadczeniami i wnioskami płynącymi z realizacji działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, w szczególności dotyczącymi wspierania inicjatyw oddolnych oraz budowania partnerstwa lokalnego. Wszystko to, powinno ułatwić podjęcie właściwej strategii działań środowiskowych mającej na celu zainicjowanie odpowiednich przedsięwzięć przez organizatora społeczności lokalnej.

Wprowadzenie publikacji stanowi również odpowiednie miejsce, aby podziękować KAŻDEMU kto uczestniczył w procesie badawczym (zarówno jako osoby badane, jak i badacze). Każda obecność, wypowiedziane zdanie, wypełniona ankieta, uczestnictwo w badaniu, jak i w tworzeniu tych narzędzi badawczych pozwoliło przygotować niniejszy raport. Podkreślamy, że to dzięki WAM mamy możliwość budowania/wzmacniania potencjału społeczności lokalnej stricte związanej z południową częścią osiedla Wilda.

2 / RYS HISTORYCZNY OSIEDLA WILDA

Przedstawiony rys historyczny osiedla Wilda dotyczy czasów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (PRL) w latach 1952-1989. Powstał on na podstawie książki Magdaleny Mrugalskiej-Banaszak zatytułowanej „Poprawiajmy stosunki międzyludzkie. Wilda w czasach PRL”. Autorka jest doktorem nauk humanistycznych, kierownikiem Muzeum Historii Miasta Poznania (oddział Muzeum Narodowego), i co najważniejsze – rodowitą Wildzianką. Napisała kilkanaście książek o Poznaniu, w tym kilka dotyczących omawianego osiedla (m.in. „Wilda – dzielnica Poznania 1253-1939”, „Przedwojenna Wilda – najpiękniejsze fotografie” oraz „Wilda w czterech odsłonach”).

W niniejszym raporcie skupiono się tylko i wyłącznie na okresie powojennym z kilku powodów. Po pierwsze, zdecydowana większość społeczności lokalnej południowej części osiedla Wilda to osoby, które wciąż pamiętają czasy PRL-u. Po drugie, autorka w książce skupia się na ludziach, ich historiach oraz relacjach sąsiedzkich. Wspomniana książka jest efektem archiwalnych zdjęć i historii mieszkańców Wildy, którzy z pisarką podzielili się swoimi opowieściami. Jednym z głównych celów autorki było poznanie mieszkańców, a także zilustrowanie odmienności i specyfiki tego osiedla, na tle innych dzielnic Poznania. Dzięki temu jesteśmy w stanie dostrzec mieszkańców podczas ich codziennych zajęć i ważnych DLA NICH wydarzeń, odbywających się w drugiej połowie XX wieku na lokalnym „fyrtilu”. Trzecim istotnym czynnikiem, wpływającym na wybór tego okresu i tej publikacji, był fakt, iż bardziej aktywnie w projekt włączyli się mieszkańcy południowej części Wildy, co skutkuje większym zasobem informacji o tym obszarze w albumie, a on z kolei stanowi nasze główne zagadnienie.

Najważniejszym aspektem w tym rozdziale są stosunki i relacje międzyludzkie jakie zachodziły w czasach PRL-u na Wildzie, a nie historia stricte związana ze zmianami urbanistycznymi czy administracyjnymi wokół omawianego osiedla. Najbardziej wartościową informacją w tym rozdziale jest człowiek z Wildy – ten dawny i ten obecny, który podzielił się swoimi historiami, odczuciami, wrażeniami na temat dawnej Wildy i jej mieszkańców.

2.1 / RELACJE MIĘDZYLUDZKIE W CZASACH PRL

Niniejsza część pracy została poświęcona relacjom sąsiedzkim, które wywiązywały się podczas codziennych czynności wykonywanych przez mieszkańców (takich jak handel, praca zawodowa, życie szkolne, czas wolny), jak i podczas udziału w okolicznościowych wydarzeniach oraz uroczystościach. Poniższy opis ma na celu przybliżenie stosunków międzyludzkich, które w czasach PRL zachodziły.

W latach '50 i '60 telewizja była luksusem. Szczęśliwymi posiadaczami odbiorników telewizyjnych były nieliczne rodziny. W celu obejrzenia programu informacyjnego, wieczorynki dla najmłodszych czy kultowego serialu „Czterej pancerni i pies” szło się do sąsiadów, najczęściej z krzesłem. W innym przypadku pozostawała blokowa świetlica, w której oprócz telewizji najmłodszy mogli pograć w gry planszowe, posłuchać bajek czy nauczyć się nowych piosenek. Lokalne świetlice tętniły wówczas życiem społecznym i nawiązującymi się tam relacjami między okolicznymi mieszkańcami. Była to jedna z możliwości spędzania wolnego czasu nie tylko dla najmłodszych, ale także całych rodzin.

Innym wydarzeniem, związanym z telewizją, było otwarcie 29 kwietnia 1962 roku panoramicznego kina „Wilda”. Było to najnowocześniejsze kino w Poznaniu w tamtym okresie. Licząca 50 miejsc sala kinowa rzadko świeciła pustkami. Kino wykorzystywane było nie tylko do celów filmowych. Organizowano w nim także imprezy z okazji Dnia Dziecka, otwierano wystawy czy honorowano tutaj najpracowitszych uczestników czynów społecznych. Działania podejmowane w ramach czynów społecznych dotyczyły przede wszystkim powstawania enklaw zieleni. W ten oto sposób, miejscowe organizacje, szkoły i zakłady przemysłowe urządzały place zabaw, skwery, parkingi, sadzono kwiaty i trawę, a także porządkowano tereny wokół nowych budynków (m.in. w pobliżu supersamu przy ulicy Rolnej). Większość jednak tych czynów społecznych nie była dobrowolna. Z zaproszeń wildeckich władarzy do aktywności społecznej należało skorzystać. Były to działania wykonywane na pokaz przed najwyższymi władzami partyjnymi i państwowymi. Nie zmienia to jednak faktu, że społeczność wspólnie pracowała na rzecz poprawy jakości życia w najbliższym otoczeniu sadząc drzewa i krzewy, wykonując naprawy jezdni i chodników, odmalowując bramy wejściowe i balkony, czy porządkując pobliskie place zabaw.

Na Wildzie funkcjonowały w tamtych czasach dwie filie biblioteki Raczyńskich. Jeżeli ktoś wolał mieć własną książkę, mógł udać się do jednej z czterech wildeckich księgarni. Ich asortyment jednak był ograniczony, a trafiające nieliczne egzemplarze błyskawicznie się

rozchodziły. W latach '60 był to pospolity problem obywateli. W celu zakupu, nie tylko książek, ale także podstawowych produktów, trzeba było wystawać w długich kolejkach z nadzieją, że dla każdego wystarczy upragnionych towarów. Wówczas każdy klient cenił sobie przyjaźń z ekspedientką sklepu, a w szczególności z rzeźniczką, która potrafiła uchronić dla najbliższych osób ostatni kawałek mięsa czy wędliny. Podobną niedogodność można było doświadczyć w placówkach pocztowych. W jedynej placówce na Wildzie, przy ulicy Wybickiego, wiecznie panował tłok, spowodowany przypadającą liczbą 5 tysięcy mieszkańców na jedno stanowisko w urzędzie pocztowym. Telefony, a właściwie ich brak, to kolejne utrudnienie, które skazywało mieszkańców na korzystanie z nielicznych, a na dodatek często nieczynnych, budek telefonicznych.

Ważny element życia mieszkańców stanowiły lokalne kawiarnie, restauracje i bary mleczne, których i tak było bardzo mało. Dzięki kawiarniom, przy ciągłym braku kawy w sklepach, można było zakupić kawę na wynos w postaci dwóch łyżeczek wsypanych do serwetki. Stanowiły one także główny punkt odwiedzin po wyjściu z kościoła w celu zakupu słodkości, które rodziny konsumowały po niedzielnym obiedzie.

Filarem zachodzących zmian w latach '50 miała stać się fabryka Cegielskiego, nosząca wówczas nazwę „Zakłady Przemysłu Metalowego im. Józefa Stalina”. W tym okresie czasu pracowało tam blisko 14 tysięcy ludzi. W zakładach wytwarzano przede wszystkim tabor kolejowy, ale także obrabiarki, a ich produkcja wciąż wzrastała. Zdarzały się jednak przestoje ze względu na brak surowców, zapasów czy zawodzących kooperantów, co skutkowało nierytmiczną produkcją. Tworzono ruch współzawodnictwa pracy między zespołami robotników w celu budowy dyscypliny i osiągania maksymalnych poziomów produkcji. Co ciekawe, w zakładach na stu robotników pracujących przy produkcji przypadało stu jeden pracowników administracji, kontroli, dozoru technicznego i innych. Między innymi tego typu zachowania, ale także obłuda władzy, wysokie ceny i brak produktów w sklepach czy niskie zarobki przyczyniły się 28 czerwca 1956 roku do wyjścia robotników z Zakładów Cegielskiego na ulicę. Kilkutysięczny tłum maszerował z żądaniem „wolności i chleba” zwieńczony rosnącym napięciem społecznym, zniszczeniami, użyciem broni, aresztowaniami, procesami i wyrokami. W październiku 1956 roku przedsiębiorstwo za sprawą pracowników powróciło do dawnej nazwy – Zakłady Przemysłu Metalowego H. Cegielski. Nastąpiła zmiana profilu produkcji, której symbolem stały się silniki okrętowe, a HCP znalazł się w światowej czołówce producentów. W latach '60 zapadła decyzja o budowie Fabryki Silników Agregatowych i Trakcyjnych, odpowiedzialnych za produkcję wagonów oraz lokomotyw. Pracownicy Cegielskiego aktywnie uczestniczyli we wszelkich wydarzeniach okolicznościowych, między innymi w pierwszomajowych pochodach, na które zabierano całe rodziny wraz z specjalnie przygotowanymi transparentami, flagami czy innymi dekoracjami. Zakłady pracy odpowiadały

także za organizację czasu dla swoich pracowników i ich rodzin. Organizowano zakładowe ogniska plastyczne, ale także przyzakładowe placówki wczesnoszkolne i edukacyjne dla dzieci swoich pracowników. W latach '70 zakłady osiągnęły najwyższy poziom zatrudnienia oscylujący w granicach 20 tysięcy osób. W tym samym czasie, w drugich co do wielkości Zakładach Naprawczych Taboru Kolejowego zatrudnionych było około 4-5 tysięcy pracowników. Na Wildzie usytuowane były zatem dwa największe zakłady przemysłowe w Poznaniu, przyciągające każdego dnia tysiące osób klasy robotniczej. Wydarzeniem, które po raz kolejny zjednoczyło nie tylko poznańskich robotników, ale i wszystkich mieszkańców było postawienie pomnika Poznańskiego Czerwca 1956 roku, które miało miejsce w 25. rocznicę strajku i demonstracji ulicznych. Pomnik powstał w Zakładach Cegielskiego, a przy jego budowie zaangażowanych było ponad 600 robotników. Sam transport 21-metrowego słupa pomnika, okrytego biało-czerwoną szarfą przyciągał mieszkańców na wildeckie ulice. W dzień obchodów odsłonięto także pamiątkowe tablice na czterech poznańskich zakładach przemysłowych, a na ulicy Hetmańskiej odprawiona została msza polowa, która zgromadziła kilkadziesiąt tysięcy mieszkańców.

Innym, istotnym czynnikiem wpływającym na relacje międzyludzkie był handel. Nieodzownym sercem wymiany handlowej był Rynek Wildecki, gdzie nie robiono zakupów u przypadkowych sprzedawców. Każdy miał swój ulubiony i sprawdzony stragan, na którym nie tylko wykonywał zakupy, ale także obowiązkowo chwilę swojego czasu poświęcał na rozmowy.

Należy podkreślić, że każde znaczące wydarzenie z udziałem kościoła przyciągało tysiące mieszkańców. Tak było podczas Drogi Krzyżowej w 1968 roku zmierzającej do kościoła na Rynku Wildeckim, który przeszedł pod opiekę księży Zmartwychwstańców, w 1970 roku podczas procesji Bożego Ciała czy w 1973 roku, kiedy parafię nawiedził obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Najistotniejszym jednak wydarzeniem, nie tylko dla mieszkańców Wildy ale i całego Poznania, była wizyta papieża Jana Pawła II na Łęgach Dębińskich, podczas której odprawiona została msza święta i dokonano beatyfikacji Urszuli Ledóchowskiej. Tak liczne uczestnictwo było wyrazem wierności obywateli wobec Kościoła. Było i nadal jest to miejsce uroczystości związanych z chrztem, komunią, ślubem czy pogrzebem, które wspólnie przeżywają rodziny. Do tej pory tradycją jest wykonywanie pamiątkowych fotografii komunijnych przed kościołami. Innym rodzajem uroczystości było święcenie samochodów. Mimo niewielkiej na ówczesne czasy ilości aut, przykościelne place były całkowicie wypełniane pojazdami, które były święcone przez księży. Kościół także współtworzył życie społeczno-kulturalne. Przy kościele działały chórki oraz zakładane były zespoły (nawet big-beat'owe).

Wiele zmieniło się w czasach PRL na terenach między ulicą Traugutta i Wspólną. W latach '40 ubiegłego wieku była to przestrzeń w przeważającej części niezabudowana, na której w kwadracie ulic: Rolna, Traugutta, Saperska i Partyzancka znajdował się cmentarz. Dopiero po wojnie podjęto decyzję o jego likwidacji, a w tym miejscu zaczęły pojawiać się domy mieszkalne, szkoła i Trasa Hetmańska. Prace związane z budową ulicy trwały na przełomie lat '60 i '70 XX wieku. Z kolei do pierwszego bloku, który stanął na terenie dawnego cmentarza, przy ulicy Rolnej (później ulicy Hetmańskiej) mieszkańcy wprowadzili się w 1965 roku. Należał on do zakładów Cegielskiego i to właśnie pracownicy tej fabryki dostali w nim mieszkania. Na ulicy Rolnej istniało także boisko, na którym swoje mecze rozgrywali piłkarze Klubu Sportowego „Warta”. Okoliczni mieszkańcy, nawet ci z bardziej od Rolnej odległych bloków doskonale wiedzieli, kiedy rozgrywano piłkarskie potyczki. Wszystko za sprawą hałasów i krzyków, w znaczącej części kibicujących mężczyzn, które można było usłyszeć jeszcze w latach '70.

Dyskutując o wypoczynku należy także wspomnieć o Łęgach Dębińskich, wobec których Komitet Budowy Parku Kultury i Wypoczynku miał ambitne, aczkolwiek nierealne plany. W latach '50 ubiegłego wieku planowano utworzenie w tej przestrzeni rezerwatu zieleni o powierzchni 300 hektarów, w którym znajdowałyby się amfiteatr, kino, teatr, restauracje, kawiarnie, sale dansingowe czy boiska sportowe. W rzeczywistości założono park, który zagospodarował przestrzeń około 24 hektarów. W ten sposób powstała przestrzeń dla mieszkańców, którzy zaczęli spędzać swój czas chociażby na spacerowaniu. Blisko Bema znajdował się także staw, który w zimie zamieniał się w otwarte lodowisko, z którego korzystały dzieci i dorośli. Przy Dolnej Wildzie znajdował się także Stadion 22 lipca, który na przełomie lat '40 i '50 przeszedł gruntowną modernizację, która została zakończona w 1954 roku, a odmieniony obiekt mógł od teraz pomieścić 70 tysięcy osób. Kolejna modernizacja stadionu miała miejsce w 1974 roku i była ściśle związana z organizacją Centralnych Dożynek, w których uczestniczyli delegacje przedstawicieli władz partyjnych i państwowych. Stadion został podczas tych uroczystości wypełniony do ostatniego miejsca. W 1962 roku zakończono z kolei budowę Ośrodka Sportowego przy ulicy Chwiałkowskiego, w którym znajdowały się między innymi kryte baseny, sale gimnastyczne oraz hotel. Na tym terenie zorganizowano między innymi w 1971 roku przełajowe mistrzostwa w kolarstwie, a w tym samym roku po raz ostatni przejeżdżali uczestnicy 40. rajdu samochodowego Monte Carlo, któremu kibicowali fani motoryzacji. W latach '70 XX wieku u zbiegu ulic św. Jerzego i Bema organizowana była także giełda samochodowa, na której można było zakupić np.: Fiata 125p, Syrenę czy Wartburga. W tym okresie czasu między Dolną Wildą a ulicą Bema rozbijały się także namioty cyrkowców, gdzie organizowane były dla okolicznych mieszkańców pokazy linoskoczków, clownów czy tresury dzikich zwierząt.

Dzisiaj wiele z tych wydarzeń już się nie odbywa. Ich rola się zmniejszyła, część z nich stała się zwykłą codziennością lub w ich miejsce pojawiły się nowe przedsięwzięcia. Powyższy zapis czasów PRL-owskich może dawać wycinkowy obraz społeczeństwa w latach '50, '60, '70 i '80 XX wieku, ale także może tłumaczyć przywiązanie sentymentalne niektórych ludzi do tych czasów i danych miejsc. Może stanowić także inspirację do podejmowania nowych działań w oparciu o historię Wildy po drugiej wojnie światowej.

3 / ZASOBY POŁUDNIOWEJ CZĘŚCI

OSIEDLA WILDA

Niniejszy rozdział poświęcony jest zasobom południowej części osiedla Wilda, które powinny stanowić podstawę dla podmiotu działającego zgodnie z modelem organizowania społeczności lokalnej na tym terenie. Określenie obecnych zasobów materialnych, instytucjonalnych oraz ludzkich daje możliwość przygotowania w przyszłości przedsięwzięć opartych na współpracy z odpowiednimi podmiotami – potencjalnymi partnerami.

Wspomniana analiza obecnego stanu zasobów może odpowiedzieć realizatorowi wobec kogo warto podejmować dialog, budować relacje, angażować czas i podejmować działania. Dokładna i rzetelna analiza zasobów może wykazać potencjalnych lokalnych partnerów lub liderów, wskazać lokalizacje wymagające interwencji społecznej (np.: w formie realizacji inicjatyw oddolnych) czy dostrzec zasoby o ogromnym potencjale w danej mikrospołeczności wokół konkretnego kapitału ludzkiego, materialnego lub instytucyjnego.

Mapa zasobów powstała w oparciu o dotychczasowe doświadczenia realizatora projektu oraz jego wiedzę, a także takie narzędzia i metody badawcze jak: koło relacji odnoszącej się do instytucji i organizacji znajdujących się na badanym obszarze, a także spacery sąsiedzkie po Wildzie z lokalnymi aktywistami.

3.1 / ZASOBY O CHARAKTERZE MATERIALNYM

Analiza tej kategorii zasobów została rozpoczęta w poprzednim rozdziale niniejszego dokumentu. Warto jednak usystematyzować tą wiedzę, chociażby ze względu na fakt, że wymienione wcześniej miejsca czy tereny w południowej części osiedla Wilda i w jego obrębie ulegały na przełomie lat zmianom.

Omawiany teren graniczy od północy z trasą ulicy Hetmańskiej, od zachodu z osiedlami Łazarz i Górczyn, od południa z rejonem osiedla Dębiec, a od wschodu rzeką Wartą. W południowej części osiedla Wilda dominuje zabudowa przemysłowa. Występuje tutaj budownictwo niejednolite architektonicznie ze względu na występowanie w pobliżu siebie zabudowy z różnych okresów. W związku z powyższym, obok budynków wielomieszkaniowych znajdują się znacznie starsze kamienice, a nieopodal zauważyć dostrzec można także jednorodzinne domy szeregowe. Na omawianym terenie znajdują się także enklawy zieleni, place zabaw i inne przestrzenie ogólnodostępne dla wszystkich mieszkańców, które odkrywane były podczas kolejnych spacerów sąsiedzki z lokalnymi aktywistami.

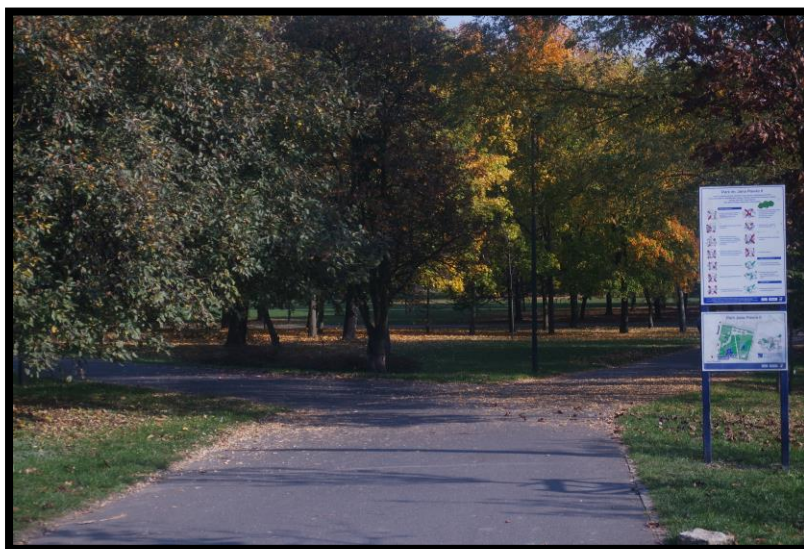
Jedną z lokalizacji jest zajezdnia tramwajowa przy ul. Madalińskiego, która funkcjonowała do końca 2014 roku. Była to najmniejsza poznańska zajezdnia. Od kilku lat jest to obiekt poddawany procesowi rewitalizacji. W okresie letnim realizowany jest tutaj projekt „Lato na Madalinie” skupiony na organizacji czasu wolnego i aktywizowaniu społeczności lokalnej za sprawą działań edukacyjnych, kulturalnych oraz sportowych. W przyszłości planowane jest stworzenie w tym miejscu muzeum komunikacji i centrum kulturalno-społecznego dla dzielnicy Wilda.

Blisko południowej części osiedla Wilda znajduje się także Ogród Wilda. Jest to ogród społecznych powstały na terenie opuszczonej działki między dwiema kamienicami przy ulicy Fabrycznej. Powstał on z inicjatywy GENERATOR MALTA, lokalnych aktywistów oraz okolicznych mieszkańców. W ramach wspólnej pracy stworzono w tym miejscu przestrzeń społeczno-kulturalną wokół której sadzono rośliny, powstawały murale i budowano otwartą scenę. W chwili obecnej w ogrodzie organizuje się tylko pojedyncze wydarzenia, np.: wspólne porządkowanie terenu.

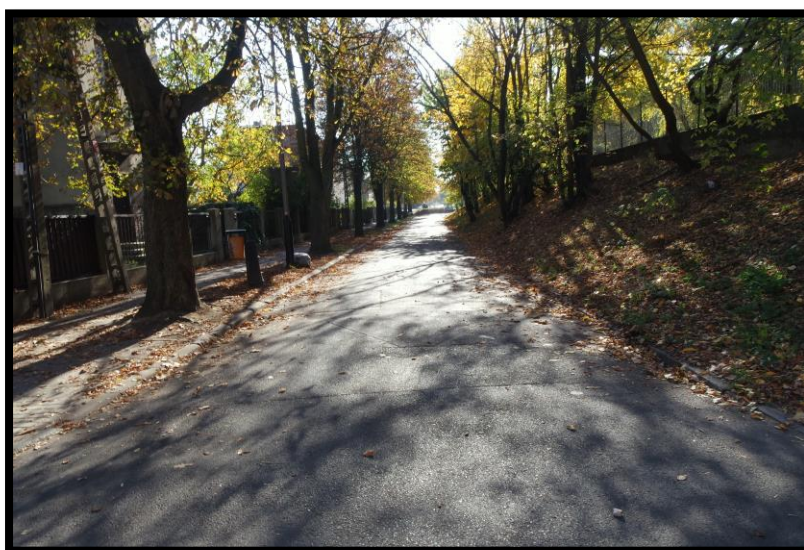
U zbiegu ulic Dolnej Wildy i Chłapowskiego znajduje się jedno z wejść do parku im. Jana Pawła II. Na terenie parku znajduje się wybieg dla psów, plac zabaw, siłownia zewnętrzna, sprzęt do uprawiania street workout'u, a także alejki, z których korzystają amatorzy biegów, rolek czy codzienny spacerowicze. W parku organizowane są treningi sportowe, zawody biegowe, a także okazjonalne duże wydarzenia (m.in. festiwal Pyrlandia czy Juwenalia).

Na skraju ulic Dolna Wilda i Traugutta znajduje się także kompleks boisk powstałych w ramach programu rządowego „Orlik”. Czas w tym miejscu spędza głównie młodzież uprawiająca takie dyscypliny sportowe jak piłka nożna lub koszykówka. Wspomniany teren wyposażony jest także w szatnie i toalety, a powierzchnia tego terenu i jego wyraźne granice wyznaczone za sprawą zieleni i obniżonego terenu pozwalają na organizację w tej przestrzeni wydarzeń plenerowych.

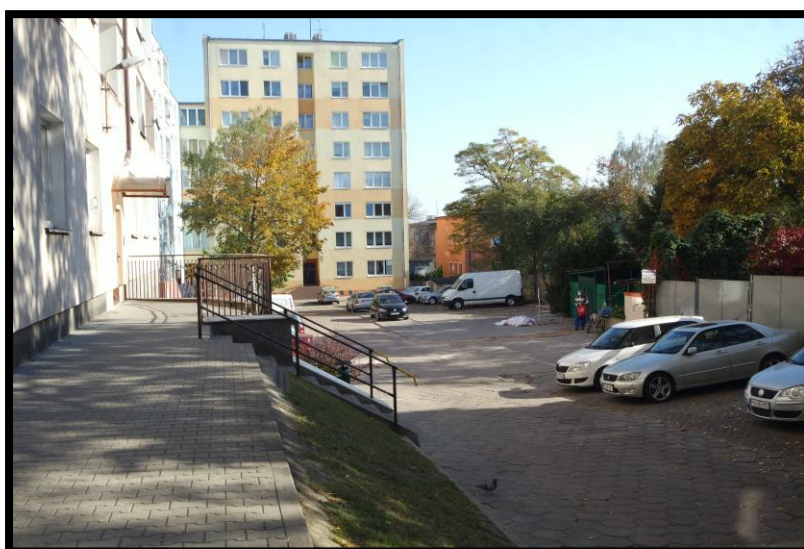
Interesującym zakątkiem odkrytym w trakcie jednego z spacerów sąsiedzkich okazała się ulica Mielęckiego, która usytuowana jest w pobliżu Szkoły Podstawowej nr 5 im. Romualda Traugutta i Liceum Ogólnokształcącego nr 5 im. Klaudyny Potockiej. Wzdłuż spokojnej ulicy znajdują się domy jednorodzinne, rzędy drzew i garaże. Wspomniana lokalizacja została wskazana jako potencjalny ciekawy teren, wokół którego mieszkańcy mogliby się integrować.

Między ulicą Hetmańską, Rolną oraz Traugutta mieści się z kolei nieuporządkowany skwer. W chwili obecnej jest to dzikie śmietnisko. Wśród rosnących chwastów i zielska znaleźć można zaniedbane trzepakki, a pozostała przestrzeń została pochłonięta przez parkujące samochody osobowe.

Po południowej stronie ulicy Hetmańskiej zdecydowaną większość stanowią podwórza, często zamknięte przez szlabany lub bramy dla mieszkańców danych budynków. Jedno z takich podwórek usytuowane jest wzdłuż trasy Hetmańskiej, a jego głównym przeznaczeniem jest parking i punkt składowania odpadów przez mieszkańców. Należy zwrócić uwagę, iż teren ten jest zadbany, a elewacja budynków kolorowa i niezniszczona.

Interesującą przestrzeń stanowi podwórze przy ulicy Rolnej, gdzie swoje działania prowadzi realizator projektu Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ”. Na terenie tym znajduje się parking samochodowy dla mieszkańców, a na murach widnieją kolorowe

malunki. W tej przestrzeni znajduje się także nowy plac zabaw wraz z boiskiem do piłki plażowej oraz mini-park noszący nazwę „Topolowy Fyrtel” od drzew znajdujących się na tym terenie. Wspomniany park wyposażony jest w zadaszoną scenę, a także miejski grill służący lokalnym mieszkańcom.

Pomiędzy ulicą Lipową, Bluszczową i Bzową mieści się Plac Lipowy. Jest to nieduży teren pełen urokliwych uliczek, domów jednorodzinnych oraz willi. Szczególną uwagę przykuwa skwer mieszczący się w centrum wokół posesji.

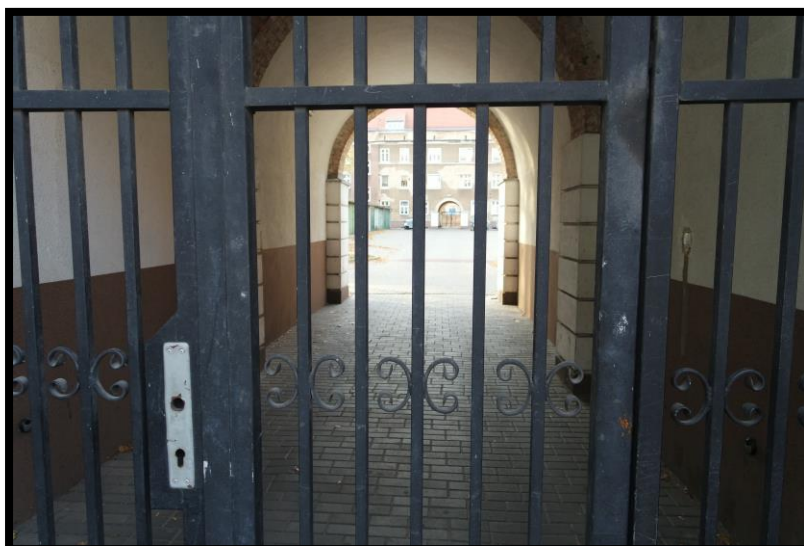

Przy skrzyżowaniu ulic Bluszczowej i Wiśniowej mieści się kolejny skwer, na którym są ławeczki i zadbana roślinność. W pobliżu skweru znajduje się ogrodzony, zniszczony teren, w którym siedzibę miało przedszkole. W chwili obecnej nieznane są plany dotyczące tej przestrzeni. Przy skwerze znajduje się także tablica informacyjna Rady Osiedla Wilda z

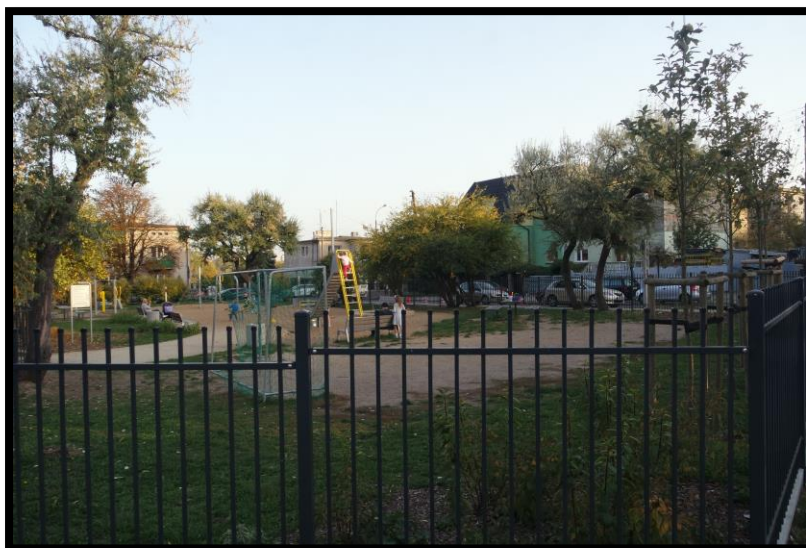
aktualnymi ogłoszeniami adresowanymi do mieszkańców. Takie tablice znajdują się w kilku lokalizacjach, w tym przy każdym kościele na Wildzie.

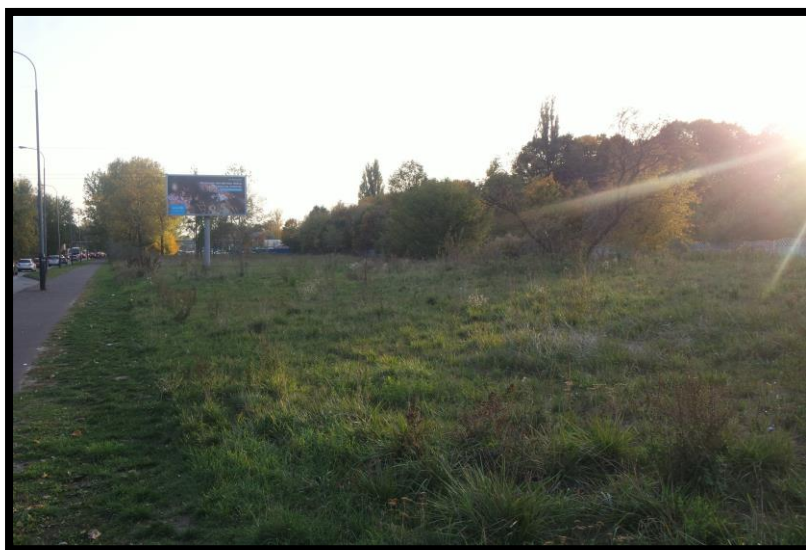
W obrębie ulic Wspólna, Rolna i Tokarska mieści się największe zamknięte podwórze w Europie. Niestety, realizatorowi wraz z uczestnikami spaceru sąsiedzkiego nie udało zajrzeć się do środka ze względu na okratowane bramy, które skutecznie blokują dostęp osobom spoza tego budynku. Z zebranych informacji, że na dziedzińcu znajdują się urządzone place zabaw z piaskownicami, ławeczki, garaże, a także drzewa.

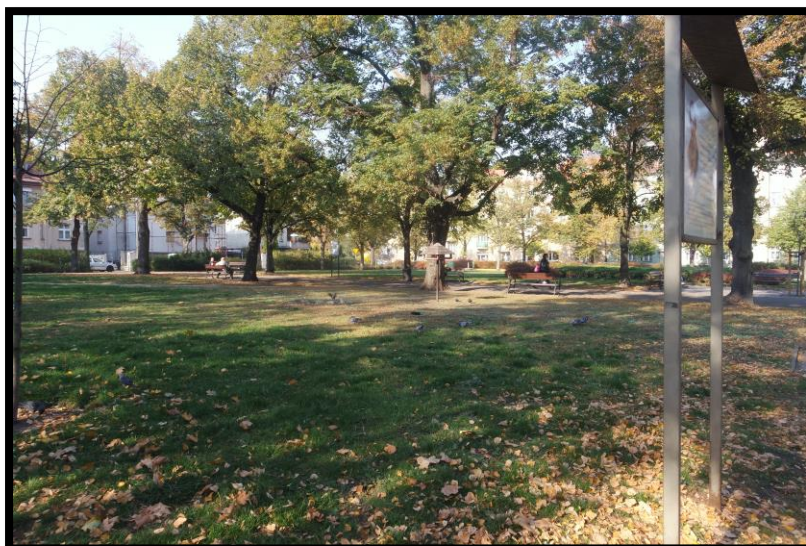
W kwartale między ulicami Czwartaków, Saperska i Partyzancka znajduje się odnowiony plac zabaw za sprawą Rady Osiedla Wilda oraz firmy działającej w sektorze infrastruktury. Plac zabaw posiada nowe ogrodzenie, urządzenia zabawowe, elementy siłowni zewnętrznej i małej architektury. Przy placu zabaw znajduje się także tablica informacyjna z ogłoszeniami Rady Osiedla Wilda.

Warto wspomnieć także o jeszcze dwóch przestrzeniach przy ulicy Dolnej Wildzie. Jedno z nich znajduje się w pobliżu Rodzinnych Ogródków Działkowych im. A. Mickiewicza, a drugie za skrzyżowaniem z ulicą Wspólną, w sąsiedztwie z Rodzinnymi Ogródkami Działkowymi im. M. Jackowskiego. W obu tych przypadkach mówimy o dużych powierzchniach zielonych znajdujących się przy ulicy, którą kierowany jest ruch tranzytowy.

Inny interesujący obszar zieleni miejskiej zlokalizowany jest pomiędzy ulicami Langiewicza, Dąbrówki, Pamiątkową i Filarecką. Jest to skwer Bogdana Jańskiego, który mimo faktu, że znajduje się po północnej stronie Trasy Hetmańskiej, to jego umiejscowienie w pobliżu Kościoła Zmartwychwstańców, którego parafianami są także mieszkańcy południowej części osiedla Wilda, nakazuje również o nim wspomnieć. W tej przestrzeni znajdują się ławeczki oraz specjalne karmniki dla ptaków. Zwrócono uwagę na kiepskie oświetlenie tego terytorium po zmierzchu.

Wymienione powyżej zasoby o charakterze materialnym nie wyczerpują puli wszystkich wartych uwagi przestrzeni w południowej części osiedla Wilda. Lokalizacje, które opisano w niniejszym raporcie, są wypadkową spacerów sąsiedzkich. W tych miejscach uczestnicy spacerów dostrzegli potrzebę podjęcia działań lub rozpoczęcia zmiany przestrzennej, bądź odkryli ukryty potencjał społeczny, kulturotwórczy oraz integracyjny danego obszaru.

3.2 / ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Obszar, którego dotyczy niniejszy dokument, jest na tyle rozległy, że z całą pewnością nie uwzględniono w nim wszystkich możliwych zasobów instytucjonalnych (w szczególności tych mniejszych podmiotów). W tej części pracy skupiono się przede wszystkim na instytucjach, które zostały wyłonione w trakcie analizy potencjalnych partnerów przeprowadzonej przez realizatora Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ”. Wspomniana analiza potencjalnych partnerów została zaprezentowana i omówiona w dalszej części tejże mapy potrzeb i zasobów.

Zasoby instytucjonalne południowej części osiedla Wilda można w zasadzie podzielić na kilka kategorii:

- państwowe lub miejskie jednostki,
- przedsiębiorstwa, spółdzielnie i wspólnoty,
- placówki edukacyjne, zdrowotne lub rekreacyjno-kulturalne,
- organizacje pozarządowe oraz kościoły.

W pierwszej kategorii należy w szczególności wskazać trzy podmioty w obrębie badanego terenu. Przede wszystkim, jest to **Rada Osiedla Wilda**, czyli jednostka pomocnicza Miasta Poznania. Do głównych zadań Osiedli należy tworzenie więzi lokalnych, rozwój infrastruktury technicznej, lokalnych dróg, chodników i parkingów, podejmowanie działań związanych z oświatą, kulturą, sportem i rekreacją, dbanie o porządek, bezpieczeństwo oraz ład przestrzenny. Lista zadań jest szeroka, ale kompetencje w podejmowaniu decyzji już ograniczone, w częstym stopniu do udzielania opinii lub wyrażania swojego stanowiska (które nie w każdym przypadku są respektowane przez organy wykonawcze).

Drugim podmiotem wartym wspomnienia jest **Instytut Pamięci Narodowej**, który mieści się przy ulicy Rolnej 45 A. Do zadań Instytutu należy gromadzenie i zarządzanie dokumentami organów bezpieczeństwa państwa, prowadzenie śledztw w sprawie zbrodni nazistowskich i komunistycznych, ale także prowadzenie badań naukowych oraz działalności w zakresie edukacji publicznej, która w szczególności jest widoczna w poznańskim oddziale IPN. Wymieniony podmiot organizuje oprowadzania po poznańskim oddziale, zaprasza na wykłady, a także prowadzi debaty historyczne. Jest to jedynie drobny wycinek działalności wspomnianej instytucji.

Trzecim w tej kategorii zasobów instytucjonalnych jest **Urząd Skarbowy** mieszczący się przy ul. Dolna Wilda 80 B. Jest to jednostka Krajowej Administracji Skarbowej, która co prawda znajduje się po północnej stronie Trasy Hetmańskiej, ale jej ranga i znaczenie dla wszystkich mieszkańców Poznania obligowała autorów niniejszego raportu do podania tej instytucji w zestawieniu. Miejsce to stanowi centrum załatwiania spraw podatkowych, a dla zainteresowanych podatników urząd organizuje także szkolenia i spotkania konsultacyjne.

Wśród przedsiębiorstw nie sposób nie wspomnieć o **H. Cegielski – Poznań S.A.** Firma, która w XX wieku była jednym ze światowych producentów silników okrętowych, lokomotyw i wagonów swoje lata świetności ma już za sobą. Część sporego majątku została wyprzedana. W wyniku restrukturyzacji zakładów przeprowadzonej w latach 2010-2012 powstała grupa kapitałowa HCP posiadająca 100% udziałów w 4 spółkach-córkach. Od kilku lat, Zakłady Cegielskiego obierają kurs na branżę zbrojeniową. Mimo wszystko, wspomniany zakład pracy wciąż jest kojarzony z Wildą, a pracownicy tego przedsiębiorstwa wciąż stanowią interesujący kapitał ludzki. Pełnomocnik zarządu ds. komunikacji w HCP wspominał podczas spotkania partnerskiego o chęci wykorzystania tego potencjału ludzkiego do formowania między innymi wolontariatu pracowniczego.

Kolejnym przedsiębiorstwem, które można określić także mianem następcy wcześniej omówionej firmy, jest **Volkswagen Poznań Odlewnia**. Firma działa na Wildzie od ponad 20 lat. W chwili obecnej zatrudnia ponad tysiąc pracowników, którzy odpowiadają za powstawanie między innymi takich produktów jak: głowice cylindrowe do silników benzynowych i diesla, obudowy przekładni kierowniczej, wsporniki przedniej osi zawieszenia czy obudowy sprzęgła i skrzyni biegów. Przedsiębiorstwo w niezwykle aktywny sposób stara się wspierać nie tylko swoich pracowników, ale próbuje także rozwiązywać problemy mieszkańców znajdujących się w sąsiedztwie tego koncernu. Do takich działań należało

przeniesienie bramy wjazdowej z ulicy 28 czerwca 1956 r. na ul. Hetmańską w celu ograniczenia powstałego przy rozładunku surowców hałasów. Volkswagen Odlewnia wspierało także remonty chodników w okolicy swojego zakładu, doprowadziło do powstania pobliskiego bankomatu ogólnodostępnego dla wszystkich (a nie tylko dla swoich pracowników), a w chwili obecnej planuje instalację paczkomatu w najbliższej okolicy.

Przy południowej granicy osiedla Wilda, przy ulicy Dolnej Wildzie 126, swoją siedzibę ma także spółka **Aquanet S.A.** Jest to wiodąca w Polsce spółka, która świadczy usługi wodociągowo-kanalizacyjne. Odpowiada za zaopatrzenie w wodę lub zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie Miasta Poznania oraz okolicznych miast i gmin, w tym między innymi: Luboń, Kórnik, Mosina, Dopiero, Puszczykowo Murowana Goślina, Swarzędz czy Czerwonak. Od kilku lat, szczególny nacisk spółka kładzie na kampanie edukacyjne adresowane do usługobiorców, ale także na terenie osiedla Wilda, a konkretnie w Parku Jana Pawła II organizują koncerty plenerowe z udziałem Orkiestry Filharmonii Poznańskiej.

Na terenie osiedla Wilda, w ostatnich latach, prowadzonych jest wiele działań urbanistycznych. Wznoszone są kolejne budynki przez deweloperów, ale zdecydowaną większość stanowią małe wspólnoty i spółdzielnie. Wśród nich należy wymienić **Spółdzielnię Mieszkaniową Lokatorsko-Własnościową ROLNA**, której siedziba mieści się przy ulicy Rolnej 46. Spółdzielnia w swoich zasobach zarządza trzema budynkami, które w przeszłości były budowane dla pracowników Zakładów Cegielskiego. Spółdzielnia mieszkaniowa, oprócz podstawowych działań statutowych związanych z gospodarką nieruchomościami, realizuje także działania społeczno-kulturalne. Na terenie powyższej Spółdzielni funkcjonuje lokalny ośrodek pod nazwą Schron Kultury Europa, o którym mowa będzie w dalszej części dokumentu, ale także stwarza sprzyjające warunki do integracji mieszkańców, za sprawą chociażby ogólnodostępnego dla mieszkańców grilla.

Z kolei jedną z największych spółdzielni, której budynki znajdują się także na południowej stronie osiedla Wilda jest **Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Hipolita Cegielskiego**. Została założona w 1958 roku, a na przełomie kolejnych lat dochodziło do licznych zmian w zasobach, którymi dysponowała spółdzielnia. Wynikało to chociażby ze zmian rejonizacji czy zmianami ustrojowymi i gospodarczymi. Do nieruchomości zarządzanych przez powyższy podmiot należą między innymi budynki przy ulicy Wspólnej, Hutniczej, 28 Czerwca 1956 r. czy ulicy Hetmańskiej i Partyzanckiej. Powyżej wspomniane spółdzielnie zostały wymienione ze względu na fakt, iż w ciągłym czasie współpracują z najbliższymi społecznościami lokalnymi zapewniając im potrzeby mieszkaniowe. Z punktu niniejszego raportu interesujące wydaje się także to jaką rolę będą pełniły nowe osiedla powstające chociażby przy ulicy Rolnej. W chwili obecnej niemożliwe jest udzielenie odpowiedzi na to zagadnienie.

Kolejną kategorię zasobów instytucjonalnych stanowią placówki edukacyjne, kulturalne, zdrowotne lub rekreacyjne. W południowej części osiedla Wilda można w zasadzie znaleźć jedną szkołę podstawową oraz liceum ogólnokształcące, które zresztą znajdują się po północnej stronie Trasy Hetmańskiej. Należy wspomnieć tutaj o placówkach edukacyjnych ze względu na fakt, iż kształcą i wychowują najmłodszych członków społeczności lokalnej.

Szkoła Podstawowa nr 5 im. Romualda Traugutta mieści się przy ulicy Traugutta 42. Do obwodu tej placówki należą wszystkie adresy z ulicy Rolnej, Sportowej, Barskiej, Czwartaków, Hutniczej, Partyzanckiej i wielu innych znajdujących się po południowej stronie osiedla Wilda. Na terenie szkoły znajdują się także oddziały przedszkolne. Szkoła organizuje okolicznościowe wydarzenia (np.: związane z patronem czy Dniem Dziecka). W chwili obecnej placówką kieruje mgr Renata Grzegorzewicz-Zielony.

Przy tej samej ulicy mieści się także **V Liceum Ogólnokształcące im. Klaudyny Potockiej**. W powyższej placówce prowadzone są klasy o takich profilach jak: medyczne, teatralno-filmowe, dziennikarsko-prawne czy politechniczne. Do szkoły przynależy kompleks orlik, który został wcześniej zaprezentowany w podrozdziale dotyczącym zasobów o charakterze materialnym. W szkole prowadzony jest wolontariat, koło Miłośników Powstania Wielkopolskiego 1918 czy koło szachowe. Dyrektorem omawianej placówki jest mgr inż. Barbara Płotkowiak.

Wśród żłobków i przedszkoli, na południu osiedla Wilda można znaleźć w zasadzie dwie placówki. Jest to **Przedszkole nr 176 im. Bajkowy Domek** oraz **Prywatne Przedszkole i Żłobek Kaczka Dziwaczka**, które mieszczą się przy ulicy Saperskiej. Ich głównym zadaniem jest wspomaganie rozwoju dzieci, wychowywanie i kształtowanie postaw społecznych. Wspomniane placówki organizują okolicznościowe uroczystości (np.: Dzień Babci i Dziadka, Dzień Ziemi). Ich ogromnym atutem jest znajomość potrzeb lokalnych rodziców i bezpośredni, cykliczny kontakt z tą grupą osób.

W niniejszym dokumencie omija się szczegółowy opis placówek zdrowotnych, w szczególności ich historii. Wymienione zostaną tylko najważniejsze jednostki, lecz nie zakłada się nawiązania z nimi bliskiej współpracy, ze względu na zaspokajanie zupełnie niezbędnych potrzeb społeczności lokalnej z realizatorem programu Centrum Inicjatyw Lokalnych. Na terenie południowej części osiedla Wilda i w jego pobliżu znajdują się dwa szpitale. Pierwszym z nich jest **Centrum Medyczne HCP (Szpital im. św. Jana Pawła II)** - placówka przy ulicy 28 czerwca 1956 r. 194, która składa się z 12 oddziałów specjalistycznych oraz kilkudziesięciu poradni i pracowni. Drugą istotną placówką jest **Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Szpital Kliniczny im. Wiktora Degi**. Znajduje się przy ulicy 28 czerwca 1956 r. 135/147. Szpital posiada 17 oddziałów specjalistycznych w zakresie ortopedii oraz rehabilitacji. W pobliżu znajdują się także przychodnie rodzinne, m.in. **Zespół Lekarzy Rodzinnych NZOZ** przy ulicy Saperskiej.

Wspominając o placówkach rekreacyjno-kulturalnych warto zwrócić uwagę na jeden klub sportowy pod nazwą **Halkownia**, którego siedziba znajduje się przy ul. 28 Czerwca 1956 r. 222. Jest to punkt, do którego uczęszczają pasjonaci siłowni, sztuk walki (np.: MMA, BJJ lub Aikido), fitnessu, aerobiku i tańca. Ze względu na wyposażenie, pracującą w tym miejscu kadrę czy szeroki zasób świadczonych usług, podmiot ten stwarza wiele możliwości form współpracy.

Naprzeciwko wyżej wspomnianego klubu znajduje się **filia nr 17 Biblioteki Raczyńskich** dla dorosłych i dzieci. Punkt ten wydaje się jednak rzadko odwiedzany, a i jego oferta kulturalna ogranicza się do minimum.

Na Wildzie, co prawda po północnej stronie Trasy Hetmańskiej (ale wciąż na tyle blisko, aby uznać wspomniane miejsce jako sąsiadujące z południową częścią osiedla Wilda) mieści się kawiarnia artystyczna **PoemaCafe**. Ten poetycki dom kultury mieści się przy ulicy Langiewicza 2 i został założony w 2005 roku. Od tego czasu prowadzona jest tutaj działalność artystyczna, a jej nieodzownymi elementami jest prezentacja twórczości poetyckiej, malarskiej oraz muzycznej.

W niniejszej części raportu należy wspomnieć o ośrodku pod nazwą **Schron Kultury Europa**, który znajduje się przy ulicy Rolnej 24. Jest to prawdziwy schron przeciwlotniczy, który został zaadaptowany przez Spółdzielnię Mieszkaniową Lokatorsko-Własnościową ROLNA na lokalny ośrodek kultury. Jest to przestrzeń licząca około 300 m², w której znajduje się studio nagraniowe, pracownia malarska, sala koncertowa, sala gimnastyczna, kawiarenka czy mini-siłownia. W tym miejscu dotychczas realizowało swoją działalność społeczno-kulturalną Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Przystań”. Kierownikiem ośrodka jest artysta malarz, pedagog, były zapaśnik – Jerzy Łuczak.

Jak już dowiedzieliśmy się z wcześniejszego rozdziału raportu, historia pokazuje, że Kościół także tworzy silne stosunki z społecznością lokalną. W obrębie południowej części osiedla Wilda należy wspomnieć o dwóch parafiach. Pierwsza **to parafia Zmartwychwstania Pańskiego** przy ulicy Dąbrówki 4/7. Parafia oprócz głoszenia słowa Bożego, angażuje się w życie społeczne wydając gazetkę parafialną, w której informuje wiernych o aktualnych sprawach związanych z kościołem, wspierając Caritas, organizując spotkania opłatkowe, pielgrzymki, festyny parafialne oraz półkolonie czy stwarzając możliwość uczestniczenia w mszy świętej zespołowi muzycznemu Załoga Pana Boga, którego członkami są dzieci.

Z kolei przy ulicy Bluszczowej 14 mieści się **parafia rzymskokatolicka Ofiarowania Pańskiego**. Wymieniona parafia pełni podobną rolę do tej opisanej powyżej. Ich zakres czynności i działań różni się między sobą, ale zamiar jest ten sam – tworzenie relacji na linii kościół a parafianie.

Jest kilka istotnych organizacji pozarządowych, które realizują działania na terenie lub na rzecz mieszkańców południowej części osiedla Wilda. Do tego grona zalicza się **Stowarzyszenie Wildecka Inicjatywa Lokalna WILDzianie**. Stowarzyszenie działa od ponad 5 lat. Swoje działania ukierunkowuje na rzecz rozwoju dzielnicy Wilda, popularyzowanie wiedzy o Wildzie i jej historii, rozpoznawanie problemów społeczności lokalnych i ich rozwiązywanie, prowadzenie działalności kulturalnej, sportowej, edukacyjnej i rekreacyjnej, a także integrację mieszkańców Wildy. W chwili obecnej, prezesem Zarządu jest Anna Gawrysiak-Knez, a wiceprezesem Hubert Kożuchowski.

Przy restauracji SPOT. (ulica Dolna Wilda 87), działa także powołana **Fundacja SPOT.**, która zajmuje się edukacją poprzez sztukę. Do jej zadań należy inicjowanie, wspieranie i promowanie edukacji artystycznej wśród dzieci i młodzieży, wspieranie i tworzenie projektów artystycznych wzbogacających życie kulturalne Wildy oraz działanie na rzecz kultury i sztuki w Polsce i za granicą. Fundacja powstała w 2008 roku. Prezesem Zarządu jest Monika Sadowska.

Na Wildzie szeroką działalnością może pochwalić się także **Stowarzyszenie Zielona Grupa**. Stowarzyszenie zostało zarejestrowane oficjalnie w 2013 roku. Działalność tego podmiotu skupia się na realizacji działań artystycznych i animacyjnych, głównie przy wykorzystaniu techniki kamishibai. Prowadzą własne wydawnictwo kamishibai, prowadzą warsztaty i projekty z różnych obszarów sztuki, zarówno dla dzieci jak i dorosłych. Prezesem Zarządu jest Urszula Ziober.

Przy ulicy Hetmańskiej, a konkretnie w dawnej zajezdni tramwajowej przy ulicy Madalińskiego w okresie letnim realizowany jest projekt pod nazwą „Lato na Madalinie”. Dotychczasowym realizatorem projektu była **Fundacja Wspierania Kreatywnej Edukacji, Rozwoju i Rewitalizacji KREAKTYWATOR**. Zajmują się podejmowaniem działań, głównie edukacyjnych oraz kulturalnych, zmierzających do edukacji, rozwoju i aktywizacji dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów. Fundacja funkcjonuje od 2016 roku, a jej Prezesem w chwili obecnej jest Paweł Liszkowski. Co roku, zamieniają historyczną zajezdnię tramwajową w miejską plażę spotkań, integracji i zabaw.

Ostatnim omówionym podmiotem będzie **Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Przystań”**. Stowarzyszenie swoją działalność prowadzi w formie oficjalnej od 2007 roku w Schronie Kultury Europa. Dotychczasowym Prezesem Zarządu jest Janina Stachowiak.

Głównym celem Stowarzyszenia jest aktywizacja obywatelska, budowa lokalnego społeczeństwa oraz integracja lokalna i międzypokoleniowa. Wspomniana organizacja realizuje swoje cele poprzez działalność edukacyjną w zakresie zdrowia oraz sztuki, działalność artystyczną amatorską i profesjonalną, oraz działalność turystyczno-rekreacyjną. Od dwóch lat prowadzi Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ”.

Wymienione powyżej podmioty stanowią trzon instytucjonalny, który oddziałuje na społeczność lokalną lub tworzy pewne przestrzenie do współpracy czy zawierania wzajemnych relacji na terenie południowej części osiedla Wilda.

3.3 / ZASOBY LUDZKIE

W tym podrozdziale zostaną przedstawione osoby, które mogą lub wykazują potencjał do noszenia miana lokalnego autorytetu-lidera. W większości przypadków, są to osoby, które od dłuższego czasu angażują się w działalność społeczną, współtworzą życie społeczno-kulturalne na osiedlu Wilda lub wykazują predyspozycje do aktywnego wpływania na zachodzące zmiany na obszarze omawianego terenu. Poniżej znajduje się alfabetyczna lista osób, które w opinii autorów raportu może spełniać rolę lokalnego lidera z krótkim uzasadnieniem. Jest to subiektywna lista na podstawie doświadczeń autorów publikacji.

- Bonk-Hammermeister Dorota – członkini Stowarzyszenia Wildecka Inicjatywa Lokalna WILdzianie; prezes Stowarzyszenia Prawo do Miasta; przewodnicząca Rady Osiedla Wilda; obdarzona mandatem zaufania przez mieszkańców w wyborach samorządowych; aktywna uczestniczka wydarzeń związanych z ładem przestrzennym
- Dadej Wioletta – aktorka i reżyserka; założycielka Teatru Ewolucji Cienia i Teatru Łata; prezes Fundacji Wspierania Twórczości Niezależnej; organizatorka spektakli plenerowych; główna koordynatorka Wildeckiego Lata Kulturalnego; członkini KDO przy Wydziale Kultury oraz Rady Osiedla Wilda
- Górecka Halina – wieloletnia członkini Rady Osiedla Wilda; notorycznie obdarzana zaufaniem przez mieszkańców w wyborach rad osiedli; ponadprzeciętnie zaangażowana w organizowanie wydarzeń na rzecz dzieci i seniorów
- Grzegorzewicz-Zielony Renata – nauczycielka i dyrektorka Szkoły Podstawowej nr 5; aktywnie włącza rodziców w życie szkoły; zaangażowana w szukanie nowych form aktywizacji uczniów
- Kawecki Roman – prezes Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej ROLNA; inicjator powstania Schronu Kultury Europa; główny prowadzący zajęcia śpiewania seniorów w przestrzeni Schronu Kultury Europa
- Mielczarek Grzegorz – animator kultury; tancerz prowadzący zajęcia z breakdance w kilku domach kultury w Poznaniu; organizator zawodów i warsztatów tanecznych

- Milczarek Marta – dyrektor artystyczny oraz specjalista ds. promocji w SPOT.; współtwórczyni Biegów Śniadaniowych w Parku Jana Pawła II; członkini Fundacji SPOT.
- Pankiewicz Stanisław – proboszcz parafii Zmartwychwstania Pańskiego; aktywny uczestnik wydarzeń społeczno-kulturalnych organizowanych w przestrzeni lokalnej
- Soroka Piotr - perkusista poznańskiego zespołu Dixie Company; prezes Wielkopolskiego Stowarzyszenia „Dixie Club”; popularyzator i realizator koncertów muzyki jazzowej na Wildzie
- Stachowiak Janina – prezes Zarządu Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Przystań”; wieloletnia i wyróżniona w konkursie na Poznańskiego Wolontariusza Roku wolontariatka; zaangażowana w życie parafii Zmartwychwstania Pańskiego; osoba współtworząca ogród na Topolowym Fyrtlu
- Szwałek Tomasz – członek Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Przystań”; koordynator projektu Centrum Inicjatyw Lokalnych WIL.DA.SIĘ; organizator życia społeczno-kulturalnego w przestrzeni Schronu Kultury Europa
- Szymańska Roma – nauczycielka V Liceum Ogólnokształcącego; koordynatorka Klubu przy Wspólnej; prowadząca koło teatralne
- Urbańczyk Grzegorz – nauczyciel wychowania fizycznego; sportowiec; organizator lokalnych zawodów biegowych; zaangażowany w działania wolontariackie

3.4 / ANALIZA POTENCJALNYCH PARTNERÓW

Przedstawiona poniżej analiza potencjalnych partnerów w postaci tabeli oraz koła relacji stanowi pewnego rodzaju podsumowanie rozdziału dotyczącego zasobów południowej części Osiedla Wilda. Umożliwia wskazanie instytucji i organizacji, z którymi wydaje się najbardziej realna możliwość budowy partnerstwa lokalnego. Wskazuje główne motywacje danej instytucji do współpracy z realizatorem projektu Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ”, a także określa znaczenie potencjalnego partnera z punktu widzenia inicjatora partnerstwa. Koło relacji jest wypadkową analizy tabeli zawierającej potencjalnych partnerów, dlatego też zostało to przedstawione w formie graficznej bez komentarza.

ANALIZA POTENCJALNYCH PARTNERÓW 1/4

Nazwa podmiotu	Imię i nazwisko przedstawiciela	Status prawny podmiotu	Cele działalności	Jaka może być motywacja tego podmiotu do współpracy z nami?	Znaczenie z punktu widzenia inicjatora partnerstwa
Urząd Skarbowy Poznań	brak	urząd	- zapewnienie obsługi i wsparcia podatnika i płatnika w prawidłowym wykonywaniu obowiązków celnych - wykonywanie egzekucji administracyjnej należności - wykrywanie i zwalczanie przestępstw skarbowych	- brak możliwych form współpracy, z wyjątkiem możliwości informowania o działaniach podejmowanych przez Urząd Skarbowy dla mieszkańców Poznania	- Urząd Skarbowy dysponuje wykwalifikowaną kadrą w kwestii prawa podatkowego - dysponuje nowoczesnymi pomieszczeniami, w tym salami szkoleniowymi
H. Cegielski Poznań S.A.	Wojciech Paczyński	przedsiębiorstwo	- dostarczanie najnowocześniejszych rozwiązań dla Klientów sektorów energetyki, zbrojeniowych czy transportu kolejowego	- chęć budowy wolontariatu pracowniczego i jego angażowania w okolicy Zakładów Cegielskiego - chęć budowy pozytywnych relacji firmy z lokalnym środowiskiem	- ogromne powierzchnie - historia Zakładów i jej związków z osiedlem Wilda i jego mieszkańcami - możliwość nawiązania współpracy z lokalnym wolontariatem pracowniczym
Volkswagen Poznań Odlewnia	Ewa Kuchta	przedsiębiorstwo	- dostarczanie komponentów dla przemysłu motoryzacyjnego - promowanie społecznie odpowiedzialnych standardów na rynku - zrównoważone zarządzanie gospodarcze, ekologiczne i społeczne	- chęć budowy wolontariatu pracowniczego i jego angażowania w okolicy osiedla Wilda - budowa pozytywnych relacji firmy z społecznością lokalną - współtworzenie korzystnych rozwiązań (np.: społecznych, kulturalnych, infrastrukturalnych) dla mieszkańców Wildy	- posiadanie powierzchni szkoleniowych - rozbudowana strategia CSR - dysponowanie środkami finansowymi przeznaczanymi na rozwiązywanie problemów i realizowanie społeczności lokalnej osiedla Wilda - możliwość udostępniania pojazdów do transportu w ramach współpracy
Aquanet S.A.	brak	przedsiębiorstwo	- świadczenie usług wodociągowo-kanalizacyjnych, - realizacja konkursów i projektów społecznych - działania edukacyjne w zakresie gospodarki wodnej	- prowadzenie dialogu z organizacjami pozarządowymi dot. projektów i konkursów społecznych - edukowanie społeczeństwa w miejscach najbliższym ludziom	- wspieranie finansowe organizacji pozarządowych - umożliwiają społeczności lokalnym uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych
Spółdzielnia ROLNA	Roman Kawecki	spółdzielnia mieszkaniowa	- zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych członków Spółdzielni i ich rodzin - prowadzenie działalności społecznej i oświatowo-kulturowej	- realizacja działalności społecznej i oświatowo-kulturowej - zaspokajanie potrzeb społeczno-kulturalnych mieszkańców spółdzielni	- główny zarządca Schronu Kultury Europa - pokrewne cele związane z działalnością społeczno-kulturalną - zapewnienie prawidłowe utrzymanie, odpowiednie warunki i finansowanie kosztów eksploatacyjnych ośrodka kultury

ANALIZA POTENCJALNYCH PARTNERÓW 2/4

Nazwa podmiotu	Imię i nazwisko przedstawiciela	Status prawny podmiotu	Cele działalności	Jaka może być motywacja tego podmiotu do współpracy z nami?	Znaczenie z punktu widzenia inicjatora partnerstwa
Spółdzielnia Cegielskiego	Waldemar Witkowski	spółdzielnia mieszkaniowa	- zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych członków Spółdzielni i ich rodzin	- zaspokajanie potrzeb społeczno-kulturalnych mieszkańców spółdzielni	- podmiot zarządzający dużą ilością budynków wokół osiedla Wilda - możliwy kanał informacyjny z mieszkańcami
Szkoła Podstawowa nr 5	Renata Grzegorzewicz-Zielony	placówka szkolna	- rozwijanie kompetencji, umiejętności i wiedzy u uczniów - kształtowanie wartości i wzmacnianie poczucia tożsamości - wszechstronny rozwój osobowy ucznia	- zaspokajanie potrzeb społeczno-kulturalnych uczniów - wspieranie inicjatyw oddolnych zgłaszanych przez uczniów i nauczycieli - korzystanie z pomieszczeń Schronu (studio nagrań czy pracowni malarskiej)	- możliwy kanał informacyjny z uczniami i ich rodzicami - możliwość prowadzenia badań społecznych - dysponowanie pomieszczeniami i infrastrukturą sportową - wykwalifikowana kadra w danych specjalizacjach
V Liceum Ogólnokształcące	Roma Szymańska	placówka szkolna	- rozwijanie kompetencji, umiejętności i wiedzy u uczniów - kształtowanie wartości i wzmacnianie poczucia tożsamości - wszechstronny rozwój osobowy ucznia	- zaspokajanie potrzeb społeczno-kulturalnych uczniów - wspieranie inicjatyw oddolnych zgłaszanych przez uczniów i nauczycieli - korzystanie z pomieszczeń Schronu (studio nagrań czy pracowni malarskiej)	- możliwy kanał informacyjny z uczniami i ich rodzicami - możliwość prowadzenia badań społecznych - dysponowanie pomieszczeniami i infrastrukturą sportową - wykwalifikowana kadra w danych specjalizacjach
Przedszkole Bajkowy Domek	Małgorzata Leśnik	przedszkole	- wsparcie całościowe rozwoju dziecka - wspieranie wielokierunkowej aktywności i eksploracji świata przez dziecko - wzmacnianie poczucia wartości dziecka i tworzenie relacji społecznych	- zaspokajanie potrzeb społeczno-kulturalnych dzieci i rodziców - wspieranie inicjatyw oddolnych zgłaszanych przez rodziców dzieci - korzystanie z przestrzeni Schronu na okazjonalne wydarzenia przedszkola	- możliwy kanał informacyjny z rodzicami - możliwość prowadzenia badań społecznych
Przedszkole Kaczka Dziwaczka	Małgorzata Nawrocka	przedszkole	- wsparcie całościowe rozwoju dziecka - wspieranie wielokierunkowej aktywności i eksploracji świata przez dziecko - wzmacnianie poczucia wartości dziecka i tworzenie relacji społecznych	- zaspokajanie potrzeb społeczno-kulturalnych dzieci i rodziców - wspieranie inicjatyw oddolnych zgłaszanych przez rodziców dzieci - korzystanie z przestrzeni Schronu na okazjonalne wydarzenia przedszkola	- możliwy kanał informacyjny z rodzicami - możliwość prowadzenia badań społecznych

ANALIZA POTENCJALNYCH PARTNERÓW 3/4

Nazwa podmiotu	Imię i nazwisko przedstawiciela	Status prawny podmiotu	Cele działalności	Jaka może być motywacja tego podmiotu do współpracy z nami?	Znaczenie z punktu widzenia inicjatora partnerstwa
Halkownia	brak	przedsiębiorstwo	- zaspokajanie potrzeb sportowych klientów - organizacja czasu wolnego klientów - promowanie zdrowego trybu życia	- chęć budowy pozytywnych relacji firmy z lokalnym środowiskiem - pozyskiwanie nowej grupy klientów	- zasoby rzeczowe danego podmiotu - wykwalifikowana kadra w różnych dziedzinach sportu
Filia nr 17 Biblioteki	brak	biblioteka	- propagowanie czytelnictwa - zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców - podnoszenie wiedzy społeczeństwa	- zaspokajanie części potrzeb społeczno-kulturalnych - realizacja inicjatyw oddolnych związanych z propagowaniem czytelnictwa	- zasoby rzeczowe (zbiory książek) - dostęp do konkretnej grupy odbiorców
PoemaCafe	Agata Wawrzyniak	przedsiębiorstwo	- zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców - promowanie i wspieranie artystów	- zaspokajanie części potrzeb społeczno-kulturalnych - realizacja inicjatyw oddolnych - pozyskiwanie nowej grupy klientów	- liczne kontakty z artystami - oryginalna przestrzeń na osiedlu Wilda - nowy kanał informacyjny
Parafia przy ul. Dąbrówki	ks. Stanisław Pankiewicz	kościół	- zaspokajanie potrzeb duchowych parafian - ewangelizacja i przekazywanie postaw chrześcijańskich - prowadzenie działalności charytatywnej, opiekuńczej i społecznej	- zaspokajanie części potrzeb duchowych (np.: organizacja mszy dla chorych poza kościołem) - współtworzenie inicjatyw oddolnych, społecznych lub charytatywnych - dotarcie do nowej grupy osób	- ważny podmiot dla dużej grupy mieszkańców - kanał informacyjny z mieszkańcami
Parafia przy ul. Bluszczowej	ks. Józef Matuszewski	kościół	- zaspokajanie potrzeb duchowych parafian - ewangelizacja i przekazywanie postaw chrześcijańskich - prowadzenie działalności charytatywnej, opiekuńczej i społecznej	- zaspokajanie części potrzeb duchowych (np.: organizacja mszy dla chorych poza kościołem) - współtworzenie inicjatyw oddolnych, społecznych lub charytatywnych - dotarcie do nowej grupy osób	- ważny podmiot dla dużej grupy mieszkańców - kanał informacyjny z mieszkańcami

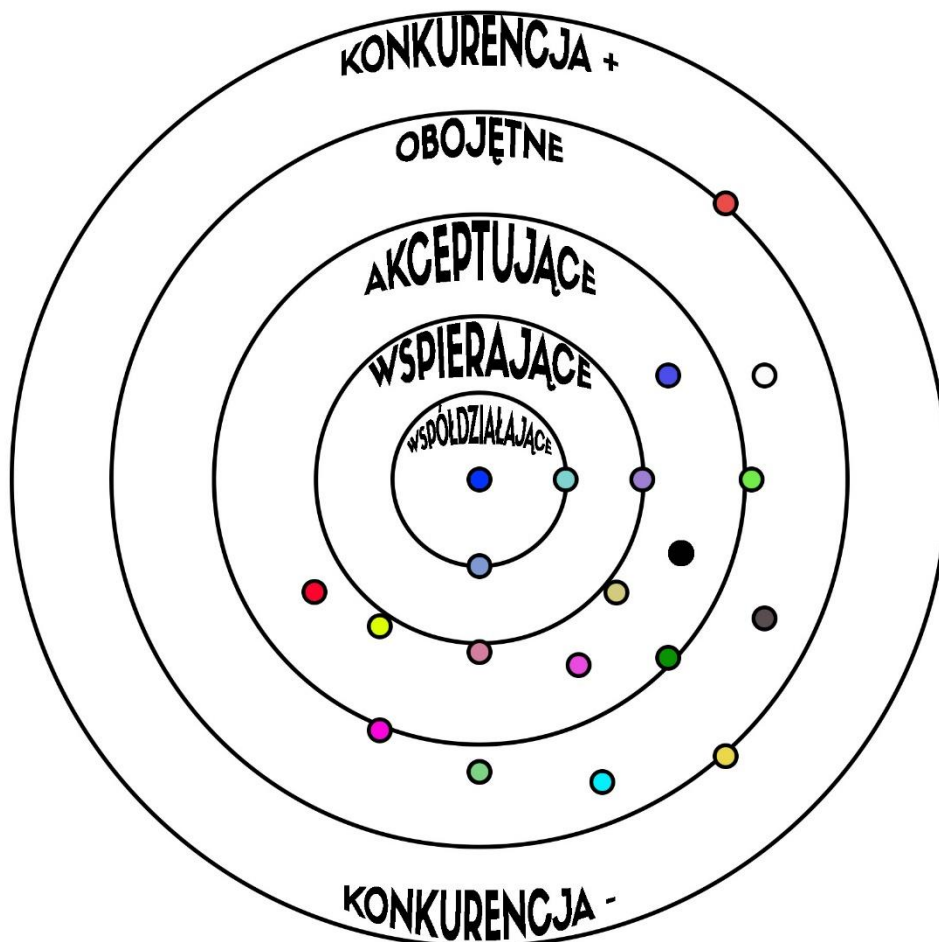
ANALIZA POTENCJALNYCH PARTNERÓW 4/4

Nazwa podmiotu	Imię i nazwisko przedstawiciela	Status prawny podmiotu	Cele działalności	Jaka może być motywacja tego podmiotu do współpracy z nami?	Znaczenie z punktu widzenia inicjatora partnerstwa
Stowarzyszenie WILDzianie	Anna Gawrysiak-Knez	stowarzyszenie	- ogólny, wielokierunkowy rozwój osiedla Wilda - rozpoznawanie problemów społeczności lokalnej i ich rozwiązywanie - integracja mieszkańców Wildy	- wspólny cel związany z rozpoznawaniem problemów i ich rozwiązywaniem - zaspokajanie części potrzeb społeczno-kulturalnych - realizacja inicjatyw oddolnych	- ważny podmiot dla dużej grupy mieszkańców - kanał informacyjny z mieszkańcami - możliwość prowadzenia wspólnych badań społecznych
Fundacja SPOT.	Marta Milczarek	fundacja	- inicjowanie, wspieranie i promowanie edukacji artystycznej dzieci i młodzieży - wzbogacanie życia kulturalnego osiedla Wilda	- zaspokajanie części potrzeb społeczno-kulturalnych ich beneficjentów - realizacja inicjatyw oddolnych	- dysponowanie przestrzenią wykładową i warsztatową - zainteresowanie historią Wildy - duże doświadczenie przy realizacji projektów przy współpracy lub partnerstwie
Stowarzyszenie Zielona Grupa	Urszula Ziober	stowarzyszenia	- animacja kultury - edukacja artystyczna - promowanie działań humanitarnych i ekologicznych - aktywizowanie społeczności lokalnych	- zaspokajanie części potrzeb społeczno-kulturalnych - udostępnianie przestrzeni Schronu (współdzielenie) - korzystanie z nowych grup odbiorców	- podmiot przyciągający dzieci i rodziny - doświadczenie w realizacji projektów na poziomie marszałkowskim - kadra podmiotu związana z sztuką i teatrem
Fundacja KREAKTYWATOR	Katarzyna Hełpa-Liszkowska	fundacja	- rozwój, edukowanie i aktywizacja dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów - integracja mieszkańców	- zaspokajanie części potrzeb społeczno-kulturalnych beneficjentów ich usług - udostępnianie przestrzeni Schronu - korzystanie z nowych grup odbiorców	- podmiot przyciągający dzieci i rodziny - kanał informacyjny z mieszkańcami - możliwość prowadzenia wspólnych badań społecznych
Rada Osiedla Wilda	Dorota Bonk-Hammermeister	jednostka pomocnicza Miasta	- tworzenie więzi lokalnych - rozwój infrastruktury osiedla Wilda - zapewnienie porządku i bezpieczeństwa - zarządzanie mieniem i gospodarką finansową Osiedla	- zaspokajanie części potrzeb społeczno-kulturalnych mieszkańców - udostępnianie przestrzeni na cele konsultacyjne, spotkania Rady, itp. - bliskie uczestnictwo w życiu społecznym południowej części osiedla Wilda	- ważny podmiot dla dużej grupy mieszkańców - kanał informacyjny z mieszkańcami

KOŁO RELACJI

INSTYTUCJE I ORGANIZACJE NA WILDZIE

LEGENDA:

	URZĄD SKARBOWY		V LO		POEMACAFE
	H. CEGIELSKI POZNAŃ		BAJKOWY DOMEK		WILDZIANIE
	VW ODLEWNIA		KACZKA DZIWACZKA		ZIELONA GRUPA
	AQUANET S.A.		HALKOWNIA		SPOT.
	SM ROLNA		BIBLIOTEKA FILIA 17		KREAKTYWATOR
	SM CEGIELSKIEGO		PARAFIA DĄBRÓWKI		RADA OSIEDLA
	SZKOŁA PODST. NR 5		PARAFIA BLUSZCZOWA		

4 / DIAGNOZA RELACJI SĄSIEDZKICH, POTRZEB, PROBLEMÓW ORAZ ZAANGAŻOWANIA MIESZKAŃCÓW

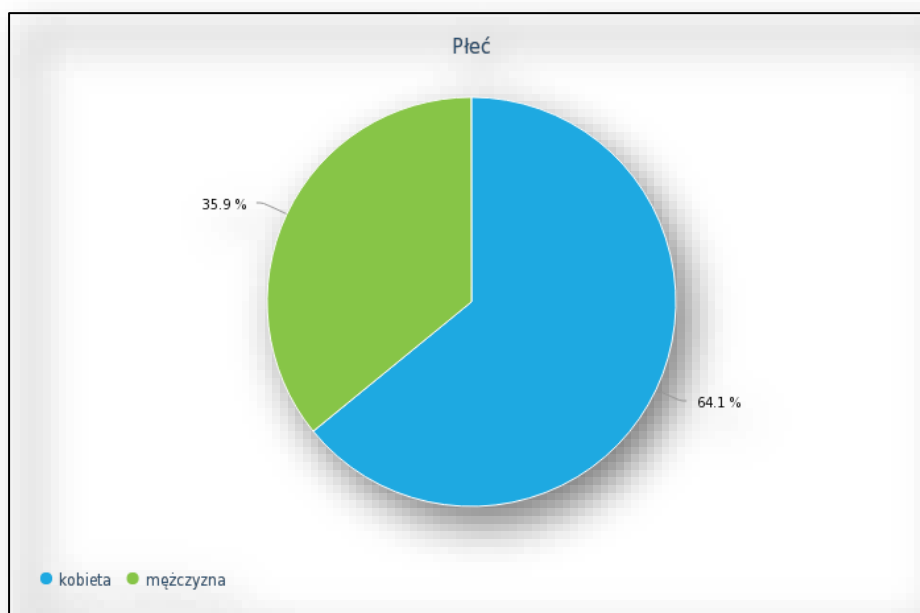
Rozdział czwarty stanowi opis relacji sąsiedzkich, potrzeb i problemów, oraz zaangażowania mieszkańców osiedla Wilda. W pierwszej części zostały przedstawione wyniki badań. Druga część została poświęcona płynącym z niniejszych badań wnioskom.

Niniejsze informacje uzyskano na podstawie badania ankietowego. Ankieta składała się z 17 pytań, z czego 3 pytania charakteryzowały mieszkańców ze względu na płeć, wiek i obszar zamieszkiwania/miejsca wykonywania pracy na Wildzie, 4 pytania poruszały zagadnienia związane z relacjami sąsiedzkimi, a 10 pytań dotyczyło dostrzeganych potrzeb i problemów mieszkańców, a także ich lokalnego zaangażowania. Zawarte w ankiecie pytania były otwarte, półotwarte oraz zamknięte.

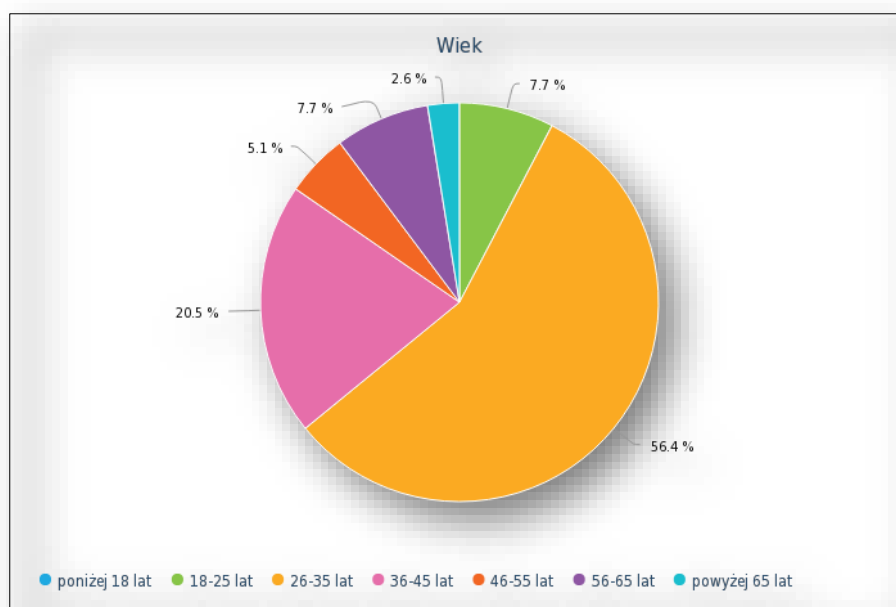
Kwestionariusz z pytaniami był dostępny za pośrednictwem strony internetowej Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Przystań” (www.smrolna.poznan.pl), strony facebook’owej Schronu Kultury Europa (www.facebook.pl/SKEuropa), oraz bezpośrednio w ośrodku Schron Kultury Europa. Ankieta była anonimowa, a zdobyte na drodze badań informacje były poufne, to znaczy służyły jedynie do analizy zbiorczych zestawień. Respondenci w niniejszej ankiecie zostali o tym poinformowani, a także przedstawiono im cel przyświecający badaniom.

W ramach przeprowadzonego badania zebrano 117 ankiet prawidłowo wypełnionych. Pozostałe 12 ankiet, które nie zawierały odpowiedzi na wszystkie pytania zostały uznane jako błędnie wypełnione i wykluczone z analizy. Zdecydowana mniejszość, bo 38 ankiet zostało wypełnionych w Schronie Kultury Europa. Pozostałe ankiety zostały wypełnione przez respondentów online za pośrednictwem portalu www.surveymonkey.com, gdzie został zamieszczony formularz z pytaniami.

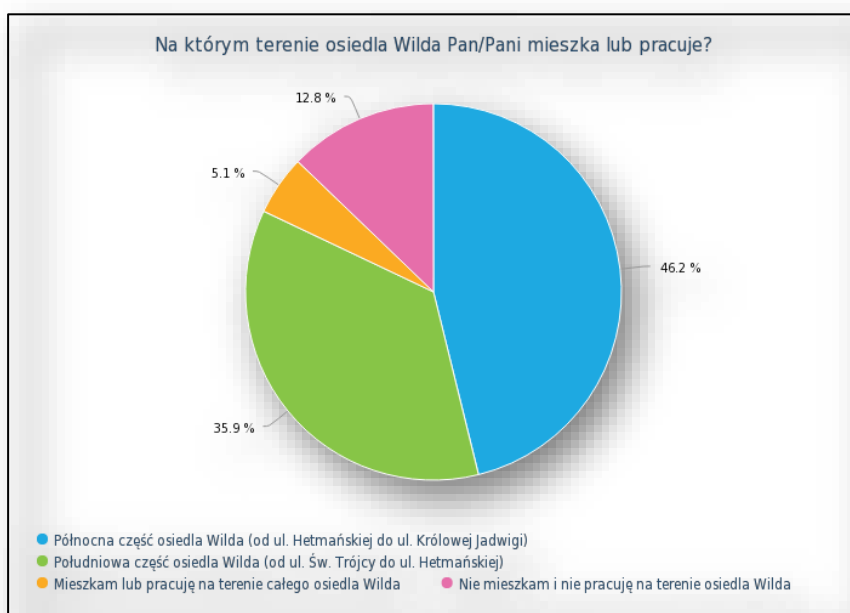
Na podstawie poprawnie wypełnionych ankiet, w badaniu uczestniczyło 75 kobiet, co stanowiło prawie 2/3 wszystkich ankietowanych oraz 42 mężczyzn, którzy stanowili blisko 36% tej próby.

Pod względem wieku, zdecydowaną mniejszość stanowiły skrajne kategorie wiekowe. Poniżej 18 roku życia ankiety nie wypełniła ani jedna osoba, z kolei powyżej 65 lat w niniejszym badaniu uczestniczyły 3 osoby, co stanowi 2,6% wszystkich respondentów. Z kolei najwięcej ankiet wypełniło osób w przedziale wiekowym między 26 a 35 rokiem życia. Była to grupa 66 osób, co stanowiło ponad połowę wszystkich ankietowanych. Za nimi uplasowali się mieszkańcy Wildy w przedziale wiekowym 36-45 lat (24 osoby badane). Identyczna liczba respondentów w badaniu dotyczyła osób w wieku między 18 a 25 rokiem życia i osób w przedziale wiekowym od 56 do 65 lat. W niniejszym badaniu wzięło udział po 9 osób w każdej z tych kategorii wiekowych. Pozostała grup osób (w wieku między 46 a 55 lat) uczestnicząca w badaniu liczyła 6 osób. Wspomniane wyniki prezentuje poniższy wykres kołowy.

Respondenci zostali zapytani także o to, na którym obszarze osiedla Wilda mieszkają lub są związani z nim miejscem pracy. W niniejszym badaniu najwięcej respondentów zadeklarowało przywiązanie do północnej części osiedla Wilda. Była to grupa 54 osób, co stanowi 46,2% wszystkich ankietowanych. Z kolei, osób związanych z południową częścią osiedla w realizowanym badaniu było 42, co stanowi blisko 36% wszystkich respondentów. W badaniu wzięły udział także osoby, które deklarowały swoje przywiązanie zawodowe lub mieszkaniowe do całego osiedla Wilda. Takie osoby w niniejszym badaniu stanowiły ponad 5%. Ponad 12% respondentów zadeklarowało, że nie mieszkają ani nie pracują na terenie Wildy. Zostali oni jednak uwzględnieni w niniejszym badaniu, ponieważ mogą z innych powodów często uczestniczyć w życiu tej dzielnicy (np.: odwiedzają tutaj rodzinę lub korzystają z usług oferowanych na Wildzie).

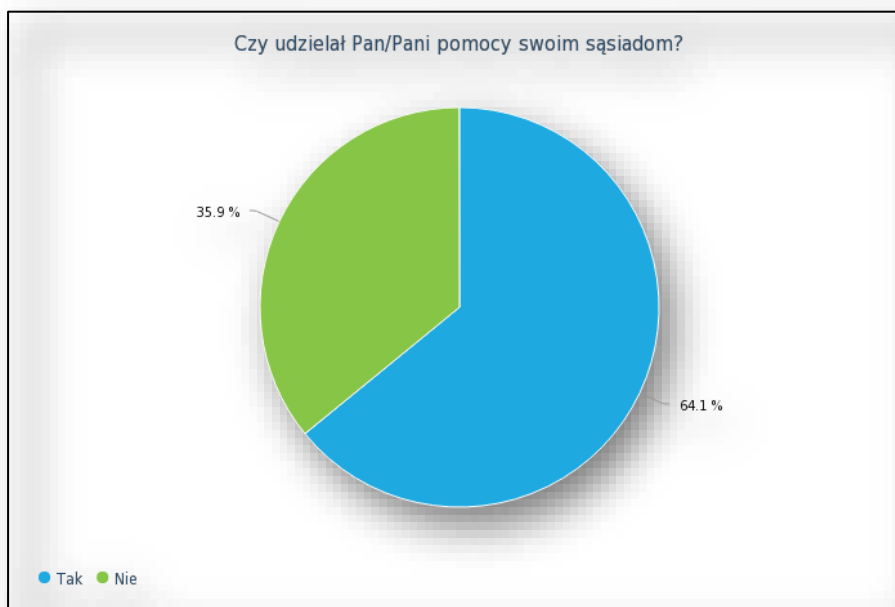

4.1 / ANALIZA RELACJI SĄSIEDZKICH

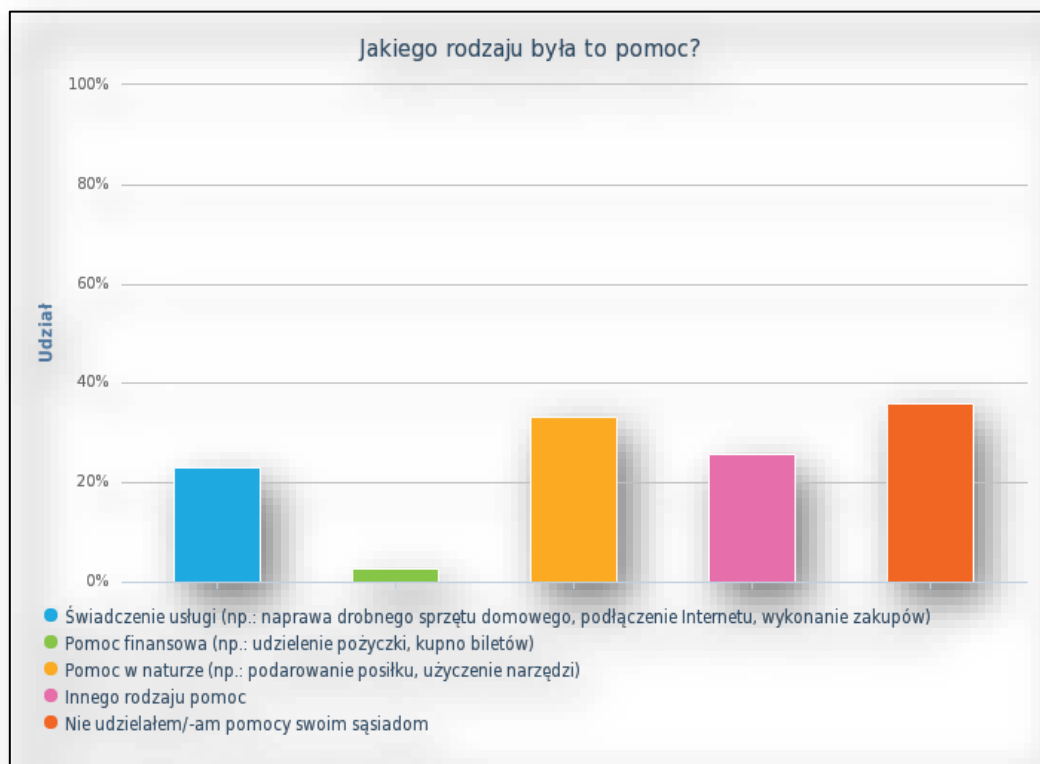
Z analizy badań wynika, że większość mieszkańców tego obszaru (66,7%) utrzymuje kontakty z najbliższymi sąsiadami. Z kolei jedna trzecia respondentów stwierdziła, że takiej relacji sąsiedzkiej nie utrzymuje.

W celu zgłębienia tych relacji, zapytano osoby poddane badaniu czy kiedykolwiek udzielali pomocy pobliskiemu sąsiedztwu. Twierdząco na powyższe pytanie odpowiedziało 75 osób. Ponad 1/3 respondentów takiej pomocy dotychczas nie udzielała.

Najczęstszą formą pomocy, którą deklarowali respondenci była pomoc w naturze taka jak: podarowanie posiłku lub użyczenie narzędzi. Tą formę pomocy wskazało 39 osób. Następnymi formami pomocy wskazywanymi przez mieszkańców były inne rodzaje pomocy (25,6%) oraz świadczenie usług, czyli naprawa drobnego sprzętu, podłączenie usług telekomunikacyjnych lub wykonanie zakupów (23,1%). Najrzadszą formą pomocy udzielanej przez respondentów było wsparcie w formie finansowej (2,6%).

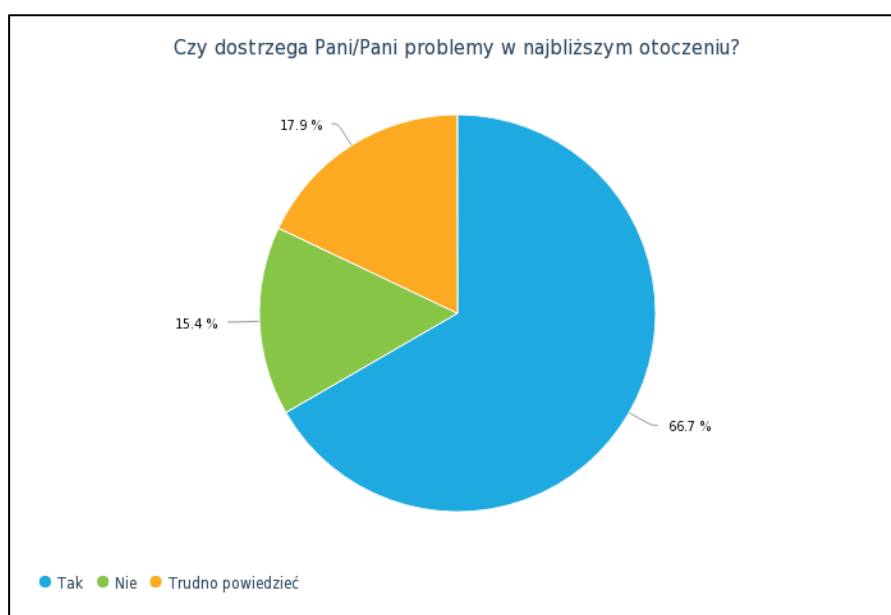

Na pytanie dotyczące wzajemnych stosunków sąsiedzkich 48,7% mieszkańców odpowiedziało, że ich relacje są pozytywne (w skali ratingu gwiazdkowego oceny między 8-10 wystawiło 57 respondentów). Odpowiedzi z przeciwnego bieguna udzieliło 7,7% osób, które negatywnie oceniły stosunki z sąsiadami (w skali ratingu gwiazdkowego oceny między 1-3 wystawiło 9 respondentów). Pozostałe oceny relacji, które można ocenić jako zróżnicowane lub obojętne stanowiły 43,6%.

4.2 / ANALIZA POTRZEB, PROBLEMÓW ORAZ ZAANGAŻOWANIA MIESZKAŃCÓW

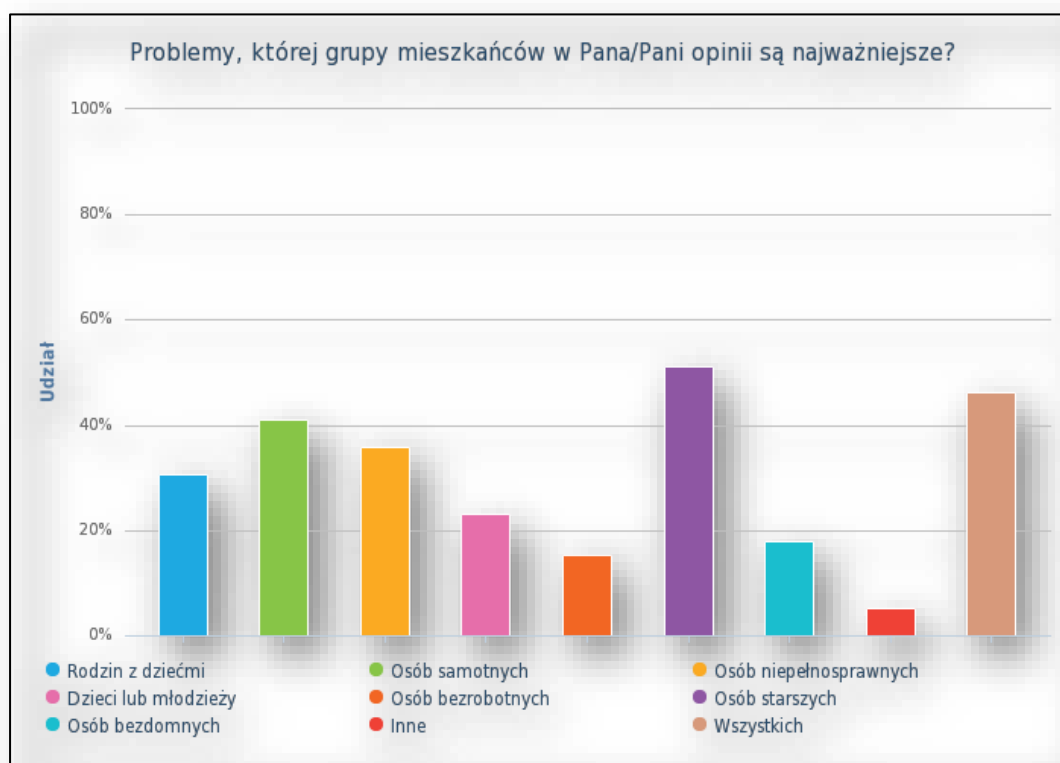
Z analizy badań wynika, że ponad 2/3 respondentów dostrzega problemy w najbliższym otoczeniu. Z kolei 21 osób (17,9%) nie potrafiła odpowiedzieć na niniejsze pytanie, a 15,4% ankietowanych, czyli 18 osób nie dostrzega takich trudności.

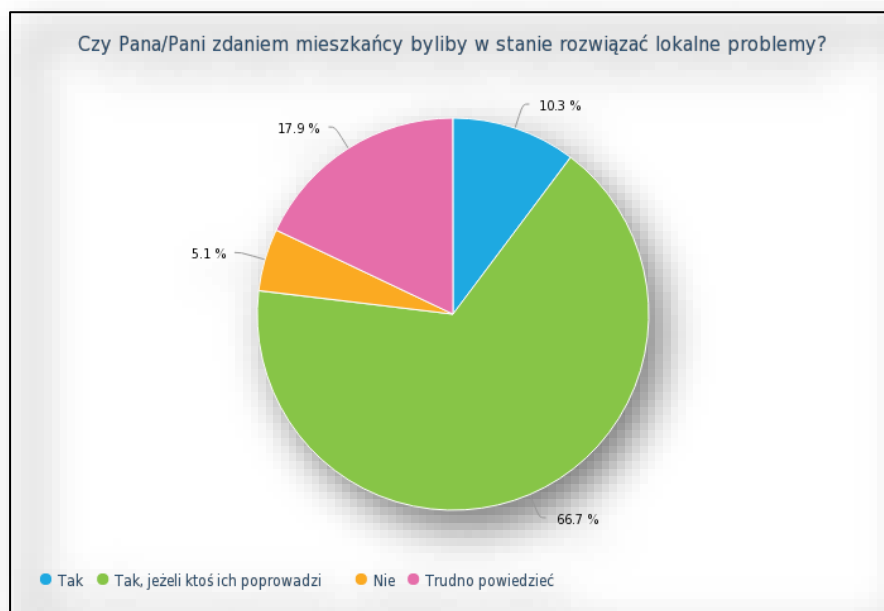
W ramach prowadzonego badania, zapytano mieszkańców o rodzaje problemów jakie dostrzegają w swojej najbliższej okolicy. Zebrane w otwartym pytaniu problemy skonsolidowano w trzech kategoriach najczęściej zgłaszanych uwag. Najwięcej problemów zgłaszano w kategorii **infrastruktury** (np.: brak odpowiedniej ilości miejsc parkingowych, elementów małej architektury jak śmietniki czy ławki, mała ilość nasadzeń zieleni, konieczne remonty dróg i chodników), które stanowiły 35,9% wszystkich uwag. Na następnym miejscu uplasowały się problemy w kategorii dotyczącej **porządku publicznego** (np.: brak sprzątania po psach, hałas, akty wandalizmu, bałagan w przestrzeni miejskiej). Z kolei co piąta osoba zgłaszała problemy w kategorii **integracji społecznej** (np.: brak przestrzeni wspólnych do poznania sąsiadów, brak inicjatyw angażujących okolicznych mieszkańców czy brak życzliwości i otwartości u mieszkańców). Pozostałe 21 osób (17,9%) nie potrafiło wskazać problemów.

Na uwagę zasługują także odpowiedzi respondentów dotyczące potrzeb społecznych na badanym obszarze. Tutaj z kolei najpilniejsze potrzeby, które powinny zostać zaspokojone były wskazywane w kategorii działań **ogólno-integracyjnych**. Takie potrzeby zgłosiła co trzecia osoba badana. Następna grupa potrzeb wskazywana przez ankietowanych dotyczyła **infrastruktury**, w której swoje komentarze pozostawiły 33 osoby (28,2%). Co czwarta osoba nie potrafiła określić najpilniejszych potrzeb. Najrzadziej zgłaszane potrzeby dotyczyły kategorii **porządku publicznego**. Swoje potrzeby w tej kategorii zgłosiło 15 osób, co stanowiło 12,8% głosu wszystkich respondentów.

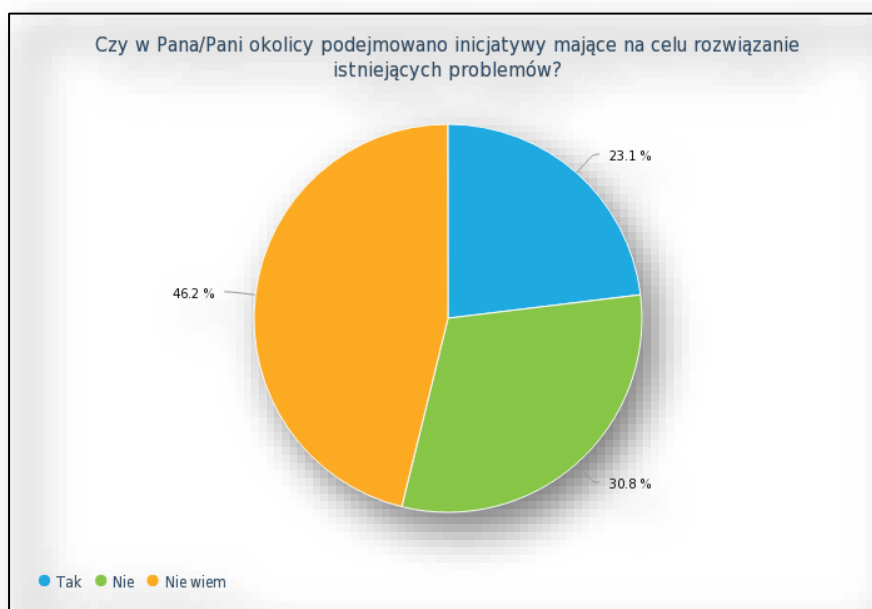
Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, której grupy mieszkańców, w ich opinii, problemy są najważniejsze. Było to pytanie wielokrotnego wyboru, przez co mieszkańcy mogli wskazać kilka grup społecznych w jednej odpowiedzi. Prawie połowa respondentów uznała, że ważne są problemy wszystkich mieszkańców (46,2%), lecz najczęściej zgłaszana grupa społeczna dotyczyła osób starszych (51,3%). Kolejnymi grupami wskazywanymi przez respondentów były: osoby samotne (41%), osoby niepełnosprawne (35,9%) oraz rodziny z dziećmi (30,8%). Najrzadziej wskazywano takie grupy społeczne jak: osoby bezdomne (17,9%) czy bezrobotne (15,4%).

Respondenci zostali poproszeni także o wyrażenie opinii czy ich zdaniem mieszkańcy są w stanie rozwiązać lokalne problemy. Co trzeci ankietowany stwierdził, że jest to możliwe w sytuacji, kiedy w działaniach poprowadzi ich lokalny lider. Z kolei 21 osób (17,9%) odpowiedzieć się, za którąś z odpowiedzi. Bardzo mały odsetek osób uczestniczących w badaniu (5,1%) stwierdziło, że mieszkańcy nie są w stanie rozwiązać lokalnych problemów.

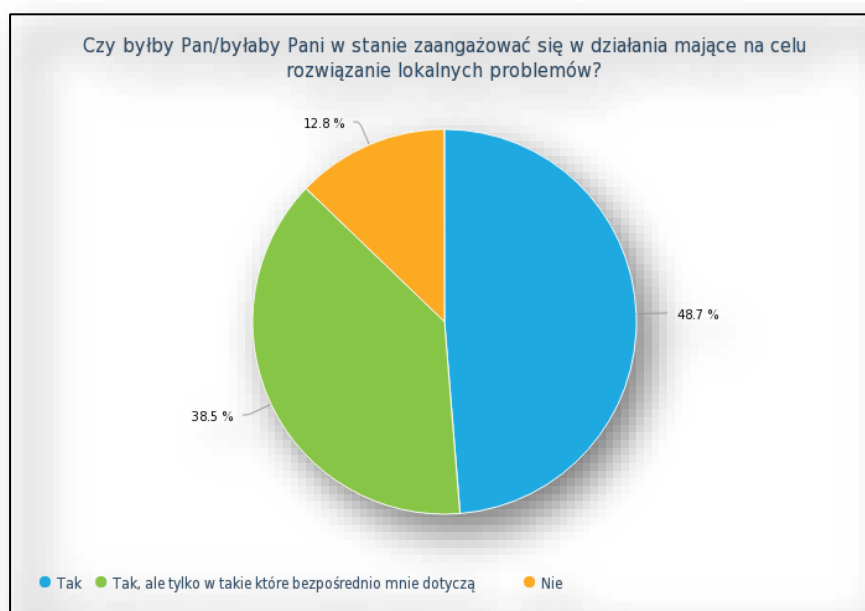

Z analizy badań wynika, że mieszkańcy nie mają wiedzy na temat tego czy podejmowano inicjatywy oddolne zmierzające do rozwiązania istniejących problemów. Prawie połowa respondentów (46,2%) w ten sposób odpowiedziało w ankiecie. Z kolei 36 osób (30,8%) twierdzi, że takich inicjatyw nie podejmowano. Odmienne zdanie wyraziło 27 ankietowanych, którzy stanowili 23,1% całej próby.

Większość ankietowanych nie potrafiło wymienić inicjatyw podejmowanych w najbliższej okolicy. Takie osoby stanowiły 64,1% wszystkich osób poddanych badaniu. Pozostałe osoby wskazywały najczęściej inicjatywy związane z organizacją wydarzeń kulturalnych lub sportowych, konsultacje związane ze zmianami organizacji ruchu lub przebudowy dróg na Wildzie, a także prace uporządkowujące przestrzeń lokalną.

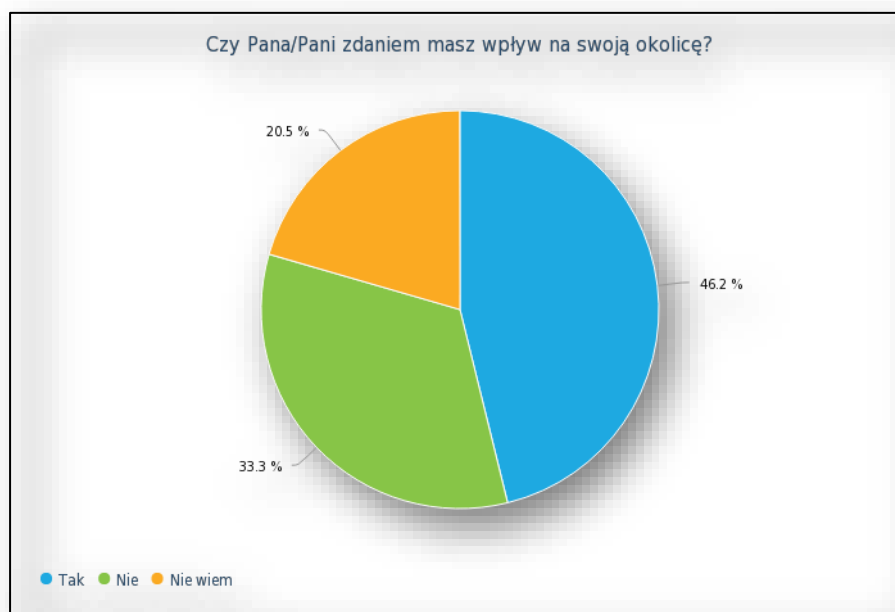
Mieszkańcy deklarują gotowość do angażowania się w działania mające na celu rozwiązanie lokalnych problemów. Taką odpowiedź wskazało blisko połowa ankietowanych (48,7%). Część osób oznajmiła taką gotowość, ale wyłącznie w działania, które bezpośrednio dotyczą jego problemów. Takich odpowiedzi udzieliło 45 osób, co stanowiło 38,5% próby. Niespełna 13% ankietowanych nie ma zamiaru włączać się w niniejsze działania.

Z analizy badań przy pytaniu wielokrotnego wyboru wynika, że mieszkańcy przede wszystkim są gotowi stworzyć lub podpisać się pod petycją (79,5%) lub wziąć udział w spotkaniach społeczno-konsultacyjnych (56,4%). Dopiero co czwarty respondent wyraża gotowość do aktywnego uczestniczenia w działaniach (41%) lub wykonywaniu prostych prac fizycznych (38,5%). Zdecydowanie mniej osób wyraża chęć wypożyczania własnych narzędzi lub sprzętu (23,1%), a także wykonywać bezpłatne usługi (33,3%).

W nawiązaniu do kolejnego rozdziału, w badaniu ankietowym spytano mieszkańców o to czy ich zdaniem mają wpływ na swoją okolicę i zachodzące w nim działania lub zmiany. Prawie połowa respondentów stwierdziła, że taki wpływ posiada (46,2%). Z kolei 39

respondentów, stanowiących 33,3% wszystkich ankietowanych uważa, że takiego wpływu nie ma. Co piąta osoba badana nie potrafiła wyrazić opinii w niniejszym temacie.

Ponad połowa respondentów (53,8%) nie potrafiła wymienić działań, które dotychczas wykonali na rzecz swojej okolicy. Co piąty ankietowany wskazywał, że wykonywał pewnego rodzaju porządkowe (np.: sprzątanie śmieci, pouczanie innych na temat bałaganienia, sprzątanie po psach). Część mieszkańców (12,8%) deklarowało, że organizowało różnego rodzaju wydarzenia dla społeczności lokalnej. Wśród ankietowanych było 6 osób (5%), które wspomniało, że angażuje się we współpracę z lokalnymi organizacjami (np.: Radą Osiedla Wilda czy organizacjami pozarządowymi). Resztę (7,9%) stanowiły różnego rodzaju działania, które nie mogły zostać zakwalifikowane do innych kategorii inicjatyw.

4.3 / WNIOSKI

Z analizy przedstawionych badań wynika, że większość mieszkańców osiedla Wilda utrzymuje kontakty z sąsiadami i w razie potrzeby potrafią udzielić sobie wzajemnej pomocy. Najczęstszą formą pomocy oferowaną przez mieszkańców jest między innymi użyczenie narzędzi do drobnych napraw lub darowanie posiłków. Duża część mieszkańców osiedla, w przypadku takiej konieczności, udziela także pomocy w formie świadczenia usług. Pojawiają się tylko nieliczne przypadki udzielania pomocy finansowej.

Respondenci pozytywnie oceniają panujące stosunki i relacje sąsiedzkie w swojej okolicy. Ten wynik jest o tyle zaskakujący, chociażby ze względu, że blisko co trzecia osoba nie utrzymuje stałych relacji z sąsiadami. To może świadczyć o tym, że w ocenie ankietowanych stosunki są pozytywne w sytuacji, kiedy ich nie ma (brak rozmowy z sąsiadami) lub nie pojawia się konflikt między sąsiadami.

Ankietowani potrafią wskazać konkretne problemy lokalne. Najczęściej zgłaszane problemy lokalne można podzielić na trzy kategorie dotyczące infrastruktury, porządku publicznego oraz integracji społecznej, które w tej kolejności były najczęściej zgłaszane. W przypadku najpilniejszych potrzeb, które mieszkańcy chcieliby, aby były w pierwszej kolejności zaspokojone dotyczyły integracji społecznej, a w następnie infrastruktury oraz porządku publicznego. To świadczy o tym, że najczęściej dostrzeganymi problemami są te widoczne na pierwszy rzut oka, lecz najbardziej wartościowe potrzeby stanowią te związane z człowiekiem i jego integracją z społecznością lokalną. Powyższe stwierdzenia sugerują, że pracując z mieszkańcami w ramach metody Organizowania Społeczności Lokalnej należy w pierwszej kolejności skupić się na potrzebach społecznych, a następnie na związanych z infrastrukturą oraz porządkiem publicznym.

Potencjał w ocenie osób przeprowadzających badania może stanowić pewien entuzjazm, otwartość i gotowość osób zamieszkujących osiedle do podejmowania inicjatyw oraz działań. Podkreślają jednak konieczność pojawienia się lokalnego lidera, który poprowadzi mieszkańców podczas realizowanych przedsięwzięć. Ważne jest także poznanie potrzeb, które bezpośrednio dotyczą danych mieszkańców, ponieważ w takie działania społeczność jest w stanie bardziej się zaangażować. Deklaracja gotowości do podjęcia działań na rzecz swojego najbliższego otoczenia może świadczyć o potrzebie zmian i prognozować aktywne uczestnictwo w trakcie prac.

Mieszkańcy z reguły nie mają wiedzy i świadomości o podejmowanych inicjatywach oddolnych na terenie ich Osiedla. Może to wynikać z kiepskiej promocji inicjatyw oddolnych, z słabej komunikacji z społecznością lokalną lub brakiem zainteresowania społeczności

realizowanymi przedsięwzięciami w ich okolicy. Nieliczni wskazywali podejmowanie na terenie Osiedla inicjatywy kulturalne lub sportowe, realizowane konsultacje społeczne czy prace remontowe chodników i dróg.

Zdanie mieszkańców na temat ich wpływu oraz decyzyjności na terenie osiedla jest różne. Prawie połowa mieszkańców uważa, że ma realny wpływ na zmiany w swojej okolicy. Z kolei co trzecia osoba, uważa, że jego działania czy opinie nie mają znaczenia w stosunku do wprowadzanych zmian na Wildzie. Co piąta osoba nie potrafiła wypowiedzieć się w niniejszej kwestii. Świadczy to o różnorodnym poziomie świadomości społeczności lokalnej w poruszonym temacie.

5 / EMPOWERMENT W SPOŁECZNOŚCI

LOKALNEJ - WPŁYW

Empowerment to innymi słowy proces wzmacniania, upodmiotowienia jednostki, grupy, organizacji lub społeczności lokalnej. Jego głównym celem jest aktywizowanie uczestników życia społecznego do podejmowania działań zmierzających do poprawy sytuacji nie tylko własnej, ale także całej wspólnoty. Empowerment może także stać się rezultatem w sytuacji uzyskana stanu ostatecznego, czyli takiego w którym dane jednostki lub wspólnoty mają świadomość współtworzenia zmian lokalnych.

W organizowaniu społeczności lokalnej wyróżnia się pięć podstawowych wymiarów empowermentu, które wzajemnie na siebie zachodzą i przenikają się. Od ich poziomu zależy siła sprawcza społeczności lokalnej, która umożliwia dokonywanie zmian społecznych oraz sprzyja rozwojowi danej wspólnoty.

W niniejszym dokumencie podjęto analizę badania jednego z tych wymiarów, który dotyczy poziomu poczucia wpływu i poziomu decyzyjności. Wspomniane badanie zostało wykonane w formie sondy podwórkowej podczas pikniku sąsiedzkiego organizowanego przez Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ” dla okolicznych mieszkańców ulicy Rolnej w Poznaniu. Wydarzenie, i towarzyszące jemu badanie, zostało zrealizowane 19 maja 2018 roku na Topolowym Fyrtlu (mini-park na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej „Rolna”). Badanie miało kojarzyć się z zabawą, aby uczestnicy pikniku byli bardziej skłonni w nim uczestniczyć. W związku z powyższym zdecydowano się na przeprowadzenie sondy składającej się z dwóch pytań. Odpowiedzi były zapisywane kredą na kostce brukowej. Dzięki temu kolejni uczestnicy na bieżąco widzieli pojawiające się odpowiedzi. W badaniu łącznie wzięło udział 68 osób. Szczegółowa analiza i wyniki z tego badania zostały przedstawione w niniejszej części raportu.

5.1 / ANALIZA WYNIKÓW I WNIOSKI

W ramach realizowanego badania w trakcie pikniku sąsiedzkiego proszono uczestników wydarzenia o udzielenie odpowiedzi na dwa pytania. Pierwsze z nich polegało na uzyskaniu odpowiedzi czy mieszkańcy mają poczucie wpływu lub kontroli nad losem społeczności i zachodzących zmian w danej tkance miejskiej.

Powyższe pytanie zostało zadane w formule „**Czy masz wpływ na Twoją okolicę/otoczenie?**”. Odpowiedzi były zapisywane za pomocą kolorowej kredy, gdzie jedna kostka brukowa odpowiadała odpowiedzi jednej osoby. Każda barwa miała przypisaną daną odpowiedź:

- Kolor zielony – Tak, mam wpływ
- Kolor czerwony – Nie, nie mam wpływu
- Kolor niebieski – Trudno mi powiedzieć

Z analizy wyników badania wynika, że na wspomniane pytanie twierdząco odpowiedziało 28 osób, co stanowiło 41,2% wszystkich badanych. Podobny odsetek

odpowiedzi dotyczyło osób, które uważały, że nie mają wpływu na swoją okolicę. W tym przypadku takiej odpowiedzi udzieliło 25 osób, co stanowiło 35,8% wszystkich uczestników sondy. Osób, które nie potrafiły udzielić odpowiedzi na powyższe pytanie było najmniej, a stanowili oni 22% całej próby.

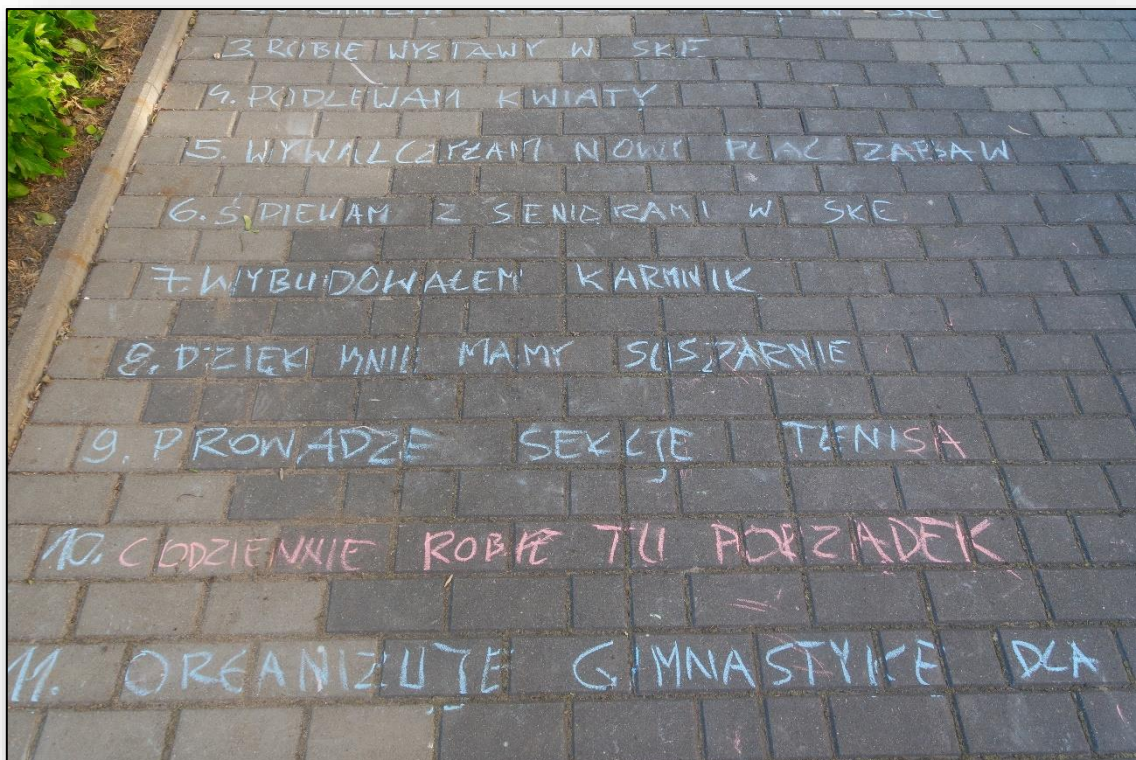

Drugą część sondy stanowiło pytanie otwarte, które w pewien sposób weryfikowało, kto spośród badanych faktycznie wpływa na zachodzące zmiany lokalne na obszarze osiedla Wilda. Pytanie sprawdzało, czy uczestnik sondy pomimo samej deklaracji potrafi wskazać takie działania, które faktycznie wpływały/zmieniały Wildę z jego własnej inicjatywy nawet w sposób marginalny i mało znaczący.

W ten sposób zebrano łącznie 16 wypowiedzi, które zostały spisane poniżej:

- ***Posadziłam kwiaty na ulicy Rolnej***
- ***Organizuję wieczory poezji w Schronie Kultury Europa***
- ***Robiłem kilka wystaw w Schronie Kultury Europa***
- ***Podlewam kwiaty na Topolowym Fyrtlu***
- ***Dążyłam do postawienia nowego placu zabaw***
- ***Śpiewam z seniorami w Schronie***
- ***Wybudowałem karmnik dla ptaków na podwórku***

- **Złożyłam wniosek o utworzenie suszarni**
- **Prowadzę sekcję tenisa stołowego**
- **Sprzątam teren wokół nieruchomości**
- **Prowadzę zajęcia gimnastyczne dla seniorów**
- **Namalowałam murale na podwórku**
- **Poznałam mieszkańców**
- **Złożyłam wniosek o montaż koszu z workami na psie odchody**
- **Dbamy o wizerunek Schronu w naszym mieście**
- **Współtworzyłam obowiązujący regulamin parkowania**

Powyższe badanie pozwala wysnuć kilka wniosków. Po pierwsze, podobnie jak w badaniu ankietowym, zauważono, że różnorodna jest świadomość mieszkańców na temat ich wpływu oraz decyzyjności na terenie osiedla. Żadna z odpowiedzi nie była dominująca w niniejszej sondzie.

Po drugie, pytanie otwarte pokazuje, że zaangażowanych, którzy potrafią wymienić działania wpływające na zmianę w najbliższej okolicy z inicjatywy uczestników badania jest mniej niż tych, którzy deklarują, że mają poczucie wpływu i decyzyjności. To sugeruje, że posiadanie świadomości wpływu na lokalną przestrzeń nie jest wiążące i jednoznaczne z tym, że rzeczywiście na nią oddziałujemy.

Badanie pokazuje także, że w nielicznych przypadkach uczestnicy badania używają sformułowania, że wykonali dane czynności z innymi mieszkańcami. Częściej ujawniane były indywidualne inicjatywy poszczególnych jednostek. Wniosek ten należy traktować z pewnym respektem, ponieważ pierwsze odpowiedzi uczestników badania mogły zasugerować formułę udzielania odpowiedzi kolejnym osobom badanym.

6 / EWALUACJA KOŃCOWA PROJEKTU

Realizator projektu w oparciu o ewaluację końcową zdecydował podzielić się swoimi doświadczeniami i wnioskami płynącymi z realizacji działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, w szczególności dotyczącymi wspierania inicjatyw oddolnych oraz budowania partnerstwa lokalnego.

Poniżej zaprezentowane wnioski i rekomendacje są subiektywnymi przemyśleniami członków Stowarzyszenia i osób współrealizujących projekt Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ”. Mają na celu zwrócenie uwagi na pojawiające się problemy podczas realizacji projektu i stworzeniu planu działań na kolejny rok lub lata.

6.1 / WNIOSKI I REKOMENDACJE

Realizator projektu nie miał i nie mógł mieć stałej kontroli nad realizacją wszystkich inicjatyw oddolnych ze względu na obszar terytorialny funkcjonowania Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ”. Próba wspierania inicjatyw oddolnych na terenie całego osiedla Wilda może skutkować słabszym charakterem współpracy realizatora z pomysłodawcami inicjatyw oddolnych. Konsekwencją tego może być także zakończenie relacji między stronami po wykonaniu projektu. **Zaleca się wyznaczyć mniejszy obszar terytorialny działania Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ”** i skupieniu się na problemach i potrzebach mniejszej społeczności lokalnej, z którą realizator na co dzień współpracuje i lepiej zna.

Dostrzega się brak zrozumienia idei przyświecającej inicjatywom oddolnym zgłaszanym przez nieformalne grupy w ramach konkursu na realizację inicjatyw oddolnych. Głównie wynika to z faktu zgłaszania inicjatyw oddolnych bez ich konsultowania z koordynatorem Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ”. **Zaleca się stworzenie nowej formuły współpracy w zakresie tworzenia i zgłaszania inicjatyw oddolnych.** Sugeruje się wprowadzenie spotkań warsztatowych podczas, których konkretne grupy będą z koordynatorem współtworzyć inicjatywy oddolne, które będą zgodne z ideologią im przyświecającą. Jest to szansa także do poznania się stron, analizy pomysłu i nawiązania bardziej wiążącej współpracy.

Przeprowadzone spotkania informacyjne dla lokalnych liderów i potencjalnych partnerów w obrębie Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ” dają nadzieję na realne zawiązanie partnerstwa lokalnego. **Zaleca się organizowanie kolejnych spotkań dążących do utworzenia partnerstwa z stronami zainteresowanymi działaniem na rzecz poprawy jakości życia społeczności lokalnej.** Spotkania powinny przybierać formułę warsztatową, która doprowadzi do wypracowania pewnego porozumienia między zainteresowanymi stronami.

Zauważono, że inicjatywy oddolne przyciągają większe zainteresowanie wśród mieszkańców, aniżeli oferta zajęć i wydarzeń oferowana przez samo Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ”. W związku z powyższym, **zaleca się ograniczenie organizacji różnorodnych zajęć, warsztatów lub wydarzeń przez realizatora Centrum Inicjatyw Lokalnych "WIL.DA.SIĘ" do minimum, na rzecz wspierania inicjatyw oddolnych zgłaszanych, współtworzonych i współrealizowanych z społecznością lokalną.** Podejmowane działania przez realizatora CIL "WIL.DA.SIĘ" powinny ograniczać się do takich,

które przede wszystkim integrują, ale także angażują mieszkańców do czynnego współuczestniczenia i mogą być adresowane do wszystkich osób w danej społeczności lokalnej.

Prowadzona diagnoza społeczna, choć jest czasochłonna w realizacji, przynosi oczekiwane efekty. Wspomniane badania pozwalają lepiej przygotować strategię działań na kolejne lata. Pozwalają także lepiej poznać i zrozumieć potrzeby, oczekiwania, problemy, a także mocne oraz słabe strony danej społeczności lokalnej. **Zaleca się kontynuowanie diagnozy społeczności lokalnej ograniczonej do terytorium działania Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ”.** Należy poddać badaniu kolejne wymiary empowermentu, a także poszukiwać nowych metod i narzędzi badawczych.

7 / PODSUMOWANIE

Przedstawiona mapa zasobów i potrzeb w przekonaniu jej autorów rzetelnie charakteryzuje osoby zamieszkujące omawiany obszar. Autorzy wyrażają nadzieję, że zgromadzone w niniejszym dokumencie informacje i dane przyczynią się do tego, iż zostaną dostrzeżone faktyczne problemy i potrzeby, które mają osoby zamieszkujące obszar osiedla Wilda. Podsumowanie stanowi miejsce, w którym znajdują się główne wnioski i rekomendacje powstałe na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej w 2018 roku. Część z nich znajduje się bezpośrednio we wcześniejszych częściach niniejszego raportu. Zamieszczone poniżej rekomendacje powinny być wdrażane w kolejnych edycjach Centrum Inicjatyw Lokalnych „WIL.DA.SIĘ”.

- 1) Należy dążyć do jak najmniejszego wyznaczania obszaru terytorialnego funkcjonowania Centrum Inicjatyw Lokalnych "WIL.DA.SIĘ", ponieważ niemożliwa jest ciągła i efektywna WSPÓŁPRACA realizatora z konkretną wspólnotą terytorialną, która jest odległa, a w konsekwencji mniej znana i rozumiana. Teren osiedla Wilda jest na tyle duży, a na dodatek silnie podzielony wzdłuż ulicy Hetmańskiej na część południową i północną, że podejmowanie się współpracy z mieszkańcami na całym tym terenie może skutkować (lecz nie w każdym przypadku) gorszymi pod względem jakościowym przedsięwzięciami, krótkotrwałymi rezultatami i szybkim zakończeniem relacji (między CIL a autorami inicjatywy oddolnej) po wykonaniu projektu
- 2) W celu podniesienia jakości inicjatyw oddolnych, a w szczególności zrozumienia idei pobudzania aktywności społecznej i rozwoju wspólnot lokalnych przez grupy zgłaszające inicjatywy oddolne, konieczne jest stworzenie nowej formuły współpracy z społecznością lokalną wykazującą chęć realizacji inicjatywy oddolnej. Na podstawie zebranych doświadczeń w dotychczasowych edycjach Centrum Inicjatyw Lokalnych "WIL.DA.SIĘ", wydaje się zasadne przekształcenie dotychczasowej formuły konkursowej, na taką która będzie obligowała do współpracy nie tylko od momentu uzyskania wsparcia merytorycznego, rzeczowego i finansowego na realizację inicjatyw oddolnych, ale także na etapie samego tworzenia pomysłu. Rozsądnym rozwiązaniem wydaje się forma pracy warsztatowej realizatora CIL z konkretnymi pomysłodawcami inicjatyw oddolnych. Daje to możliwość poznania się stron zaangażowanych na

wcześniejszym etapie, dokonania zmian w danym przedsięwzięciu (o ile jest to konieczne), wspólnego edukowania i zbudowania od podstaw zasad współpracy.

- 3) Rozpoczęta w drugiej połowie 2018 roku budowa partnerstwa lokalnego powinna być kontynuowana, a w szczególności powinna zmierzać do wyselekcjonowania stron zainteresowanych działaniem na rzecz poprawy jakości życia społeczności lokalnej. W przypadku kontynuacji projektu Centrum Inicjatyw Lokalnych "WIL.DA.SIĘ", należy organizować kolejne spotkania, które będą "pobudzały" zainteresowane strony do stworzenia w pewien sposób usystematyzowanego partnerstwa, które może zostać zwieńczone np.: porozumieniem stron określającym strategiczne cele lub formy współpracy. Należy jednak pamiętać, aby kolejne spotkania przybierały formułę spotkań warsztatowych, tak aby były interesujące, a ich działania przynosiły oczekiwane rezultaty
- 4) Należy ograniczyć formułę zaspokajania potrzeb i oczekiwań, w których społeczność lokalna jest tylko i wyłącznie biernym odbiorcą korzystającym z finalnych form usług. Proponuje się ograniczenie organizacji różnorodnych zajęć, warsztatów lub wydarzeń przez realizatora Centrum Inicjatyw Lokalnych "WIL.DA.SIĘ" do minimum, na rzecz wspierania inicjatyw oddolnych zgłaszanych, współtworzonych i współrealizowanych z społecznością lokalną. Podejmowane działania przez realizatora CIL "WIL.DA.SIĘ" powinny ograniczać się do takich, które przede wszystkim integrują, ale także angażują i mogą być adresowane do wszystkich osób w danej społeczności lokalnej.
- 5) Najczęściej zgłaszane problemy i potrzeby mieszkańców dotyczyły trzech obszarów: infrastruktury, porządku publicznego oraz integracji społecznej. Sugeruje się, aby w kolejnym roku nie pytać mieszkańców tylko i wyłącznie o nierozwiązane problemy i niezaspokajane potrzeby. Należy sprawdzić ilu mieszkańców jest gotowych przedstawić rozwiązania wspomnianych problemów i czy byliby w stanie zaangażować się w ich rozwiązanie, a jeżeli nie to dlaczego? Szczególnie dotyczy to zgłaszanych małych problemów lokalnych, takich jak: śmiecenie wzdłuż chodników, niesprzątanie po psach, brak ławek lub stojaków rowerowych, czy tworzenie przestrzeni otwartej dla mieszkańców. Wspomniane zagadnienie może zostać poruszone w diagnozie społecznej realizowanej w 2019 roku.
- 6) Należy kontynuować diagnozę społeczności lokalnej na terytorium działania Centrum Inicjatyw Lokalnych "WIL.DA.SIĘ". Wspomniane badania stanowią podstawę do planowania działań podejmowanych w obecnym roku i kolejnych latach. Pozwalają

także poznać sytuację społeczności lokalnej (jej potrzeby, oczekiwania, problemy, mocne i słabe strony), która wciąż się zmienia (ze względu na migracje mieszkańców, pojawianie się nowych potrzeb i problemów, zmiany demograficzne mieszkańców). Warto zbadać kolejne wymiary empowermentu, aby poznać na jakim etapie rozwoju jest dana społeczność lokalna.

- 7)** Realizator CIL "WIL.DA.SIĘ" musi być otwarty na propozycje, pomysły i zgłaszane inicjatyw lokalnego środowiska. Powinien, w miarę możliwości, angażować się w ważne dla mieszkańców sprawy, nie ograniczać się do działalności tylko wokół ośrodka Schron Kultury Europa, stwarzać przestrzeń do dyskusji opartej na wzajemnej życzliwości i szacunku.